

Relief Rendering and Humanitarian Assistance in Man-Made Disasters (Case Study: Afghanistan)

Mehrasa Mohebbi¹, Karan Rohani^{2*}, Reza Nasiri Larimi¹

1. International Law Group, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

2. International Law Group, Ghaemshahr Branch, Islamic Azad University, Ghaemshahr, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: Since man-made accidents, whether accidental or intentional, lead to disasters such as human and environmental accidents. It may cause irreparable damage to the fundamental rights of human beings, which the most important include the right to life, the right to water, the right to food, the right to shelter and etc. The republic of Afghanistan is an explicit example. For the reason that since the last decades, this country had faced with political, security and human crisis, because of the competition for taking political position by the heads of state, excessive demands by neighboring countries as well as various interests of great powers. And so on, the fundamental human rights have been violated, such as the fundamental principles that are emphasized within the international rules, particularly International Movement of Red Cross and Red Crescent. It is the principle of humanity, based on which all human beings have the rights, just because they are human and this obliges states to observe it.

Method: This article is of a theoretical type, the research method is descriptive and analytical and the method of collecting information is library and it was done by referring to documents, books and articles.

Ethical Considerations: In all stages of writing the current article, while respecting the originality of the texts, honesty and trustworthiness have been observed.

Results: Examining the legal situation of Afghanistan from the point of view that this situation is one of man-made accidents and providing long-term and short-term solutions to comply with international rules by the Afghan authorities in order to provide relief and help to the people affected in this category of accidents. In this way, to provide aid to the affected people in a legal and principled way through international organizations and even non-governmental organizations.

Conclusion: In order for the Afghan authorities to comply with international rules, we should consider two solutions: a short-term solution means that if the Taliban group complies with the minimum human rights rules and there is real documentation and under the supervision of an international observer, this If the matter is confirmed, it can be recognized as a contract and in this way, assistance can be provided to the affected people in a legal and principled way through international organizations and even non-governmental organizations and a long-term legal solution, which includes: intervention Humanitarian as long as the territorial integrity of the country of Afghanistan is preserved and does not cause more governments to intervene in the worsening of the situation. In this article, we intend to state the theoretical foundations of this category of man-made incidents in the case of Afghanistan, in line with international documents and describe the obstacles and limitations of providing relief and humanitarian assistance to that country and provide solutions to remove the existing obstacles.

Keywords: Humanitarian Assistance; Man-Made Disasters; Afghanistan; Relief Rendering

Corresponding Author: Karan Rohani; **Email:** Karanrohani@yahoo.com

Received: September 29, 2021; **Accepted:** February 10, 2022; **Published Online:** October 10, 2022

Please cite this article as:

Mohebbi M, Rohani K, Nasiri Larimi R. Relief Rendering and Humanitarian Assistance in Man-Made Disasters (Case Study: Afghanistan). *Medical Law Journal*. 2022; 16(57): e54.

مجله حقوق پزشکی

دوره شانزدهم، شماره پنجاه و هفتم، ۱۴۰۱

Journal Homepage: <http://ijmedicalaw.ir>

امدادرسانی و کمک‌های بشردوستانه در حوادث ساخت دست بشر (مطالعه موردی: افغانستان)

مهرآسا محبی^۱، کارن روحانی^{۲*}، رضا نصیری لاریمی^۱

۱. گروه حقوق بین‌الملل، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.
۲. گروه حقوق بین‌الملل، واحد قائم‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائم‌شهر، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: از آنجایی که حوادث ساخت دست بشر خواه سهوی و خواه عمدی سبب بروز فجایع اعم از انسانی و محیط زیستی و... می‌شوند و چه بسا به حقوق بنیادین انسان‌ها که مهم‌ترین آن‌ها حق حیات، حق آب، حق غذا، سرپناه و... می‌باشد، لطمات جبران‌ناپذیری وارد کند. نمونه بارز آن جمهوری افغانستان می‌باشد که به دلیل رقابت برای مسندهای سیاسی توسط سران کشور و سهم خواهی کشورهای همسایه و نیز منافع متعدد قدرت‌های بزرگ از دهه‌های گذشته با بحران‌های سیاسی، امنیتی و انسانی رو به رو بوده است و در این مسیر حقوق بنیادین انسانی را زیر پا گذاشته‌اند. از جمله اصول بنیادین که در قواعد بین‌المللی به ویژه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر به آن تأکید شده است، اصل انسانیت می‌باشد که بر اساس آن همه انسان‌ها به صرف انسان بودن دارای حقوقی بوده که دولت‌ها ملزم به رعایت آن می‌باشند.

روش: این تحقیق از نوع نظری بوده، روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد و روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است و با مراجعه به اسناد، کتب و مقالات صورت گرفته است.

ملاحظات اخلاقی: در تمام مراحل نگارش پژوهش حاضر، ضمن رعایت اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.
یافته‌ها: بررسی وضعیت حقوقی افغانستان از منظر اینکه این وضعیت در زمره حوادث ساخت دست بشر می‌باشد و ارائه راهکارهایی به صورت بلندمدت و کوتاه‌مدت جهت رعایت قواعد بین‌المللی از سوی مقامات افغانستانی به منظور امدادرسانی و کمک به افراد آسیب‌دیده در این دسته از حوادث تا از این طریق امدادرسانی‌ها را به شکل قانونی و اصولی و از طریق سازمان‌های بین‌المللی و حتی سازمان‌های غیردولتی به مردم آسیب‌دیده ارائه نمود.

نتیجه‌گیری: برای رعایت قواعد بین‌المللی از سوی مقامات افغانستانی باید دو راهکار را در نظر بگیریم: راهکار کوتاه‌مدت بدین معنا که در صورتی که گروه طالبان حداقل‌های قواعد حقوق بشری را رعایت نماید و مستندات حقیقی وجود داشته باشد و تحت نظر یک ناظر بین‌المللی این امر تأیید گردد، می‌توان آن را مورد شناسایی قرار داد و از این طریق امدادرسانی‌ها را به شکل قانونی و اصولی و از طریق سازمان‌های بین‌المللی و حتی سازمان‌های غیردولتی به مردم آسیب‌دیده ارائه نمود؛ راهکار حقوقی بلندمدت که عبارتند از: مداخله بشردوستانه تا آنجایی که تمامیت سرزمینی کشور افغانستان حفظ گردیده و سبب دخالت بیشتر دولت‌ها در وخیم‌شدن اوضاع نگردد. در این مقاله در نظر داریم مبانی نظری این دسته از حوادث ساخت دست بشر موردی افغانستان را در راستای اسناد بین‌المللی بیان نموده و موانع و محدودیت‌های امدادرسانی و کمک بشردوستانه به آن کشور و ارائه راهکارهایی برای رفع موانع موجود را توصیف نماییم.

واژگان کلیدی: کمک بشردوستانه؛ حوادث ساخت دست بشر؛ افغانستان؛ امدادرسانی

نویسنده مسئول: کارن روحانی؛ پست الکترونیک: Karanrohani@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۷؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۲۱؛ تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۰/۱۸

خواهشمند است این مقاله به روش زیر مورد استناد قرار گیرد:

Mohebbi M, Rohani K, Nasiri Larimi R. Relief Rendering and Humanitarian Assistance in Man-Made Disasters (Case Study: Afghanistan). Medical Law Journal. 2022; 16(57): e54.

مقدمه

همانطور که در دیباچه اعلامیه جهانی حقوق بشر آمده است، بازشناسی حرمت ذاتی آدمی و حقوق برابر و سلب‌ناپذیر تمامی اعضای خانواده بشری بنیان آزادی، عدالت و صلح در جهان است، لذا بر این اساس هرگونه عملی که سبب نقض حقوق بشری گردیده و صلح در جهان را مخدوش نماید، نه‌تنها پسندیده نبوده، بلکه بایستی مورد نکوهش قرار گرفته و کشورها در جهت رفع آن با یکدیگر متحد شده و مساعدت نمایند.

به عنوان مثال از دهه ۱۹۹۰ جنگ‌های داخلی و کثرت آنان در عرصه جهانی موجبات نگرانی جامعه بین‌المللی را فراهم آورده و سبب گردیده است مداخلاتی در امور داخلی کشورها صورت پذیرد (۱). فجایع انسانی رخ داده در شمال عراق، یوگسلاوی، بوسنی هرزگووین، رواندا و کوزوو و اخیراً افغانستان موجب گردیده اقداماتی در جهت حمایت از قربانیان این فجایع از سوی جامعه بین‌المللی صورت پذیرد که این امر نشان‌دهنده آن است که مرزهای ملی خاصیت و حرمت خود را به طور نسبی از دست داده‌اند و دولت‌ها در روابط خویش با اتباعشان آزادی مطلق ندارند.

سؤالی که همواره مد و مطمح نظر حقوقدانان بین‌المللی بوده، این است با چه ابزار حقوقی بین‌المللی می‌توان از مردم افغانستان حمایت کند یا به عبارت دیگر برای مقابله با نقض فاحش حقوق بشر در افغانستان به چه اسناد و رویه حقوقی می‌توان استناد کرد.

فرضیه: واضح و مبرهن است که وضعیت اسفبار کنونی مردم افغانستان نتیجه مستقیم سیاست‌ورزی مقامات سیاسی کابل و جنگ‌سالاران باقی‌مانده از دوران اشغالگری شوروی سابق و باید اضافه نمود منفعت‌طلبی و گروکشی بین قدرت‌های بزرگ نیز سبب عدم پیشرفت اوضاع در کابل شده است، لذا ضروری است کمک‌های بشردوستانه از طریق کانال‌های سازمان‌های بین‌المللی بالاخص سازمان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و نهادهای بین‌المللی شناخته‌شده توسط سیستم سازمان ملل متحد در اسرع وقت به مردم افغانستان ارائه شود.

روش

این تحقیق از نوع نظری بوده، روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد و روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است و با مراجعه به اسناد، کتب و مقالات صورت گرفته است.

یافته‌ها

بررسی وضعیت حقوقی افغانستان از منظر اینکه این وضعیت در زمره حوادث ساخت دست بشر می‌باشد و ارائه راهکارهایی به صورت بلندمدت و کوتاه‌مدت جهت رعایت قواعد بین‌المللی از سوی مقامات افغانستانی به منظور امدادرسانی و کمک به افراد آسیب‌دیده در این دسته از حوادث تا از این طریق امدادرسانی‌ها را به شکل قانونی و اصولی و از طریق سازمان‌های بین‌المللی و حتی سازمان‌های غیر دولتی به مردم آسیب‌دیده ارائه نمود.

بحث

۱. **حوادث ساخت دست بشر:** تعاریف متعددی از حوادث ساخت دست بشر ارائه شده است، مثلاً رویداد یا فاجعه‌ای که مستقیماً اقدام عمدی یا سهوی انسانی ایجاد می‌شود. به عبارت دیگر فاجعه ساخته‌شده توسط انسان می‌تواند عمدی یا غیر عمدی باشد و خسارات جانی و مالی زیادی را به دنبال داشته باشد که همین امر بعضاً می‌تواند بر سلامت روانی، جسمی و اجتماعی فرد نیز تأثیرگذار باشد (۲).

۱-۱. **تفاوت میان حوادث طبیعی و حوادث ساخت دست بشر:** بلایای طبیعی را می‌توان به عنوان یک واقعه ناشی از نیروهای طبیعی تعریف کرد که از توانایی مقابله جامعه‌ای که بر آن تأثیر می‌گذارد، پیشی می‌گیرد و این یک رخداد شدید هیدرولوژیکی، زمین‌شناسی یا هواشناسی است، در حالی که بلایای انسانی به همان اندازه ویران‌کننده است، اما برخلاف بلایای طبیعی، مستقیماً ناشی از فعالیت‌های انسانی است (۳).

۲-۱. **شباهت میان حوادث طبیعی و حوادث ساخت دست بشر:** هر دو حوادث با وجود تفاوت‌های بسیاری که در

در این بخش به بررسی ماهیت کمک‌های بشردوستانه خواه در سوانح طبیعی و خواه در سوانح ساخت دست بشر پرداخته می‌شود:

۲-۱. کمک‌های بشردوستانه از منظر فطرت انسانی:
کمک بشردوستانه ارتباطی مستقیم با ذات و فطرت انسان‌ها دارد و نشأت گرفته از خلق و خوی بشری است. بشریت از آوان زندگی همواره در سودای اقتدار و جهان‌گشایی بوده است، اما علاوه بر این دوران‌های تاریخی نشان می‌دهد در کنار قدرت‌نمایی، در پی آن بوده است تا در جهت نیکی و خوبی نیز بنا به احساس و عقل خود نیز خدماتی به دیگران ارائه دهد (۸). همین امر خود گویای آن است که مقوله کمک بشردوستانه از جایگاهی انسانی برخوردار گردیده و در دایره علوم انسانی قرار گیرد. بر این اساس عادلانه خواهد بود اگر این مهم را از منظر انسانی و بشریت در زمره بررسی‌ها و مطالعات حقوق بشری و بعضاً حقوق بین‌الملل بشردوستانه قرار دهیم (۹).

۳. دسته‌بندی کمک‌های بشردوستانه: مروری بر عملیات متفاوت با اقدام سنتی در زمینه امدادرسانی در سوانح ساخت دست بشر، دسته‌بندی‌هایی را سبب می‌گردد، بر این اساس پنج دسته اقدامات در حوزه کمک بشردوستانه را مشخص ساخت که عبارتند از: اقدام‌های بازدارنده، حمایتی، تنبیهی، زورمندانه و اعاده‌کننده (۱۰)، اما در خصوص وضعیت افغانستان که اگر آن را در زمره حوادث ساخت دست بشر در نظر گیریم، برآنیم تا بررسی کنیم کدام یک از اقدامات می‌تواند کارساز و مشکل‌گشا باشد.

۳-۱. اقدام بازدارنده: اقدام بازدارنده به آن دسته از اقداماتی گفته می‌شود که از هرگونه پریشانی و آشفتگی جدی جلوگیری نموده و اجازه نمی‌دهد شرایط از وضعیت کنونی‌اش وخیم‌تر گردد.

از آنجایی که هدف بشردوستی بازدارنده همانا دفع هرگونه تحول اجتماعی، سیاسی و امنیتی است که احتمال دارد موجب پریشانی جدی برای جمعیت غیر نظامی می‌شود و به همین دلیل است که قطع‌نامه‌های مجمع عمومی و شورای

ساختار دارند، اما علی‌الاصول دارای شباهت‌هایی نیز می‌باشند که از آن جمله موارد زیر را می‌توان نام برد:

هر دو نوع حوادث در جامعه اثرگذار است که این تأثیرات هم شامل تأثیرات جسمی است، مانند آلودگی شیمیایی، از بین رفتن اموال یا منابع، تأثیرات سلامتی (جراحات، بیماری و مرگ) و هم تأثیرات اجتماعی مانند علائم روانی - اجتماعی (عاطفی یا جسمی)، ضرر اقتصادی - اجتماعی (فشار اقتصادی، بهره‌وری نیروی کار تأثیر می‌گذارد)، ضرر اجتماعی - جغرافیایی (یعنی مسکن، زیرساخت‌ها)، آشفتگی سیاسی (فعالیت اجتماعی، تروریسم)، فشار بر مراقبت‌های بهداشتی و سیستم‌های اضطراری (۴).

۲. پیشینه و ماهیت کمک‌های بشردوستانه: اگر به عبارت کمک بشردوستانه به عنوان یک لغت و نه اصطلاح پرداخته شود، بدون شک می‌توان تاریخچه‌ای بسیار قدیمی را برای آن یافت، اما از منظر اصطلاحی شاید نتوان تاریخچه‌ای مشابه را برای کمک‌های بشردوستانه به دست آورد. در واقع این‌گونه کمک‌ها را می‌توان در پیشینه بسیاری از مذاهب و یا رسوم فرهنگی عهد باستان نیز مشاهده نمود (۵).

با این حال تاریخچه کمک‌های بشردوستانه پیشرفته و مبدأ آن مشخصاً از وقوع جنگ سولفرینو در سال ۱۸۵۹ و زمانی است که تاجر سوئیس **Henri Dunant** در جریان سفر خود اقداماتی را انجام داد که سرانجام این اقدامات به تشکیل کمیته بین‌المللی صلیب سرخ منجر شد (۶).

البته بعد از این تاریخ نیز برخی تاریخچه کمک‌های بشردوستانه را به سه دوران تقسیم می‌کنند: اول، دوره‌ای که **(Henri Dunant)** بنیانگذار نهضت صلیب سرخ می‌شود و به زخمی‌های جنگ و اسرا کمک می‌کند؛ دومین دوره، دوره فعالیت‌های بشردوستانه‌ای است که از ابتدا دهه ۱۹۶۰ میلادی با جنبش دکترها و پرستارها برای کمک به مردم آسیب‌دیده آغاز می‌شود؛ دوره سوم را که عصر جدید به حساب می‌آید، زمان سلطه رسانه‌ها بر کمک‌های بشردوستانه می‌دانند (۷).

از محاکمات نورنبرگ و توکیو، جامعه بین‌المللی مجرمانی را که قواعد بشردوستانه را به طور جدی نقض کردند، مجازات کرده است. اقدام بشردوستانه تنبیهی برای مجازات کردن موارد، نقض شدیدی است که قبلاً صورت گرفته و با وسائل دیگری غیر از رسیدگی قضایی چاره‌پذیر نیست (۱۰). در خصوص وضعیت افغانستان شاید بتوان در آینده‌ای نزدیک سران این کشور را در زمینه نقض حقوق بنیادین بشر و به ویژه قواعد بشردوستانه در مراجع قضایی بین‌المللی محاکمه نمود، مانند آنچه که در خصوص عراق و صدام صورت پذیرفت. ۳-۴. اقدام زورمندانه: به نظر می‌رسد بتوان اقدام زورمندانه را در زمره تعریف مداخله بشردوستانه عنوان نمود، این در حالی است که مداخله بشردوستانه هم خود دارای قواعدی و شروطی بوده و همانطور که در منشور سازمان ملل متحد مطرح شده است، اصل بر عدم مداخله کشورها در امور داخلی آنها می‌باشد (۱۵)، مگر زمانی که صلح و امنیت بین‌المللی به خطر افتاده و سازمان‌های بین‌المللی از جمله شورای امنیت این امر را لازم بدانند.

این نوع اقدام از قطع‌نامه‌های ۶۸۸ (۱۶) و ۷۹۴ (۱۷) شورای امنیت نشأت می‌گیرد که عملیات فراهم‌آورنده تسلی در عراق و عملیات بازگرداندن امید به سومالی است (۱۸). موضوع بحث آن است که آیا می‌توان از زور نظامی برای هدف‌های بشردوستانه استفاده کرد یا خیر. توجیه‌ها و اهداف بیان شده در قطع‌نامه‌های شورای امنیت ماهیت اقدام بشردوستانه زورمندانه را روشن می‌گرداند. هدف آن خاتمه‌دادن فوری به نقض‌های شدید یا امدادرسانی به مناطق جدا محروم است، اعم از اینکه حکومت میزبان راضی باشد یا نباشد (۱۰).

اعتبار اقدام بشردوستانه زورمندانه، به طور گسترده مورد تردید است. بدون آنکه شورای امنیت آن را تضمین نماید، ضربه جدی به اصل عدم مداخله وارد می‌سازد، زیرا همانطور که می‌دانیم بند ۷ ماده ۲ در خصوص اصل عدم مداخله سخن می‌گوید و از آنجایی که مداخله بشردوستانه با اقدام قهری همراه است، لذا در دسته‌بندی کمک‌های بشردوستانه باید مضیق‌تر تعریف گردد (۱). در خصوص وضعیت افغانستان به

امنیت ملل متحد جامعه بین‌المللی را فقط تشویق به تقویت حمایت بشردوستانه می‌کنند. ۴۹/۱۹۶ مجمع عمومی (۱۱) و قطع‌نامه‌های ۷۵۷ (۱۲)، ۷۶۱ (۱۳) و ۷۸۷ (۱۴) شورای امنیت، این در حالی است که با توجه به وضعیت کنونی افغانستان اقدامی در زمینه جلوگیری از تحولات سیاسی صورت نپذیرفت و حتی شاید بتوان گفت آن اقدام با شکست رو به رو شد که ما اکنون با پدیده‌ای به نام طالبان رو به رو هستیم.

۲-۳. اقدام حمایتی: این دسته از اقدام به معنای حمایت از افراد آسیب‌دیده و قربانی می‌باشد، اعم از سوانح طبیعی و یا ساخت دست بشر. به عبارت دیگر، منظور جمعیت غیر نظامی که در این دسته از سوانح حضور نداشته و دخیل نبوده‌اند، اما به لیل تصمیمات نادرست سران مملکت گرفتار شده‌اند، این‌ها نیازمند حمایت می‌باشند.

به واسطه افزایش مداوم پناهندگان از میانه دهه ۱۹۷۰ و ماهیت غیر متعارف اختلاف‌های جاری، اقدام حمایتی بشردوستانه، وسیع‌تر و مشهودتر از هر زمان دیگر در گذشته است. تلاش برای حفظ نظم پایه‌ای در منطقه و محفوظ داشتن جمعیت غیر نظامی و کمک‌کنندگان از درگیری‌هاست، به علاوه در وضعیت‌هایی که سامانه‌های سیاسی و اجتماعی فرو پاشیده است، اقدام حمایتی شامل هر تعهد فوری برای محدود نگه‌داشتن وضعیت سالارناپذیری است (۱۰). این در حالی است که در خصوص وضعیت کنونی افغانستان به دلیل مقاومت شدید و عدم اجازه ورود به مرزهای آن کشور نه تنها نتوانست جلوی تسلط گروه طالبان را بگیرد، بلکه شرایط کشور را به وضعیت پیچیده‌ای مبدل نموده و حتی غیر نظامیان را نیز در این شرایط دخیل نمود، در حالی که بنا به اعلامیه جهانی حقوق بشر حق آزادی بیان، حیات و آب و غذا و... در زمره حقوق بنیادین انسان تلقی شده، غیر نظامیان را از این حقوق محروم نمود.

۳-۳. اقدام تنبیهی: در تعریف این اقدام نخستین مسأله‌ای که در ذهن متصور می‌شود، مجازات می‌باشد. اقدام بشردوستانه تنبیهی اکثراً بدان علت مطرح شده که برای نخستین بار پس

پناهندگان تا تأمین غذا و دارو، ملاقات با زندانیان جنگی تا تحت مراقبت قرار گرفتن وضعیت امنیت کلی، از میانجیگری در اختلاف تا بازسازی پس از جنگ یا از محاکمات جنایتکاران جنگی تا عملیات حفظ صلح را دربر می‌گیرد (۲۰).

از موارد دسته‌بندی شده می‌توان سه مورد یعنی اقدام حمایتی، اقدام اعاده‌کننده و اقدام امدادرسانی را در قالب مفهومی در نظر گرفت (۲۰). به طور کلی اگر تغییر از سادگی به چندگانگی اقدام‌ها را نخستین دگرگونی در سامانه بشردوستانه بدانیم، دگرگونی دوم آن است که دیگر نمی‌توان عملیات بشردوستانه چندگانه را از صحنه‌های سیاسی یا امنیتی جدا کرد (۱۰).

به عبارت دیگر هنگامی که در عملیات بشردوستانه چند اقدام صورت می‌گیرد، تفکیک این‌که آیا در این اقدام عناصر امنیتی یا سیاسی دخالت دارند یا خیر امری دشوار است و چه بسا در این‌گونه عملیات عناصر سیاسی و یا امنیتی نقش بیشتری در ارائه کمک‌های بشردوستانه ایفا نمایند و حتی به دلیل شرایط امنیتی و سیاسی از ارائه کمک‌ها به کشور آسیب‌دیده امتناع ورزند که این امر در نگاه اول خلاف حقوق عرفی می‌باشد. با توجه به وضعیت کنونی افغانستان به نظر می‌رسد بایستی اقدام امدادرسانی تا جایی که مداخله در امور داخلی افغانستان محسوب نگردد، توسط کارکنان بشردوستانه صورت پذیرد تا بدین وسیله مهم‌ترین حقوق بنیادین مردم افغانستان که همانا حق حیات می‌باشد، خدشه‌دار نگردد.

۴. تعهدات و تکالیف بین‌المللی دولت‌ها در خصوص

امدادرسانی در سوانح ساخت دست بشر: صرف نظر از اینکه سوانح ساخت دست بشر چه فجایی را به دنبال خواهد داشت، به نظر می‌رسد دولت‌ها بایستی نسبت به رفع چالش‌هایی در این زمینه اقداماتی را انجام دهند. به سخنی دیگر دولت‌ها نه تنها از لحاظ اخلاقی، بلکه بر اساس موازین حقوقی حق دارند با رعایت شرایطی کمک‌های بشردوستانه خود را به دولت نیازمند ارائه نمایند، بدیهی است که در صورت عدم رضایت دولت نیازمند عملاً این حق قابل استیفا نخواهد بود و هیچ دولتی بدون رضایت دولت دیگر نمی‌تواند

نظر می‌رسد این اقدام در حال حاضر کارساز نباشد و نمی‌تواند گزینه مناسبی برای وضعیت کنونی افغانستان تلقی گردد.

۳-۵. اقدام اعاده‌کننده: این دسته از اقدام بدان معناست که به دلیل حوادث اعم از ساخت دست بشر سوانح طبیعی و یا حتی مخاصمات مسلحانه خساراتی را به سیستم اجتماعی، اقتصادی و... وارد می‌آورد که در نتیجه آن اقداماتی جهت بهبود و بازسازی وضعیت پیشین صورت می‌پذیرد که در این جا به عنوان اقدام اعاده‌کننده از آن یاد می‌شود. به سخنی دیگر این عملیات در مقوله اقدام بشردوستانه اعاده‌کننده قرار می‌گیرد. این اقدام‌ها به بازسازی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی پس از خاتمه جنگ می‌پردازد و خسارات گسترده ناشی از جنگ را بهبود می‌بخشد (۱۹).

بنابراین شامل هدف‌هایی مانند بهبود اهمیت کلی، ایجاد نهادهای سیاسی مشروع یا ترمیم اجتماعی و اقتصادی می‌شود، گرچه اقدام بشردوستانه اعاده‌کننده، هدف‌ها و وسائل مشترکی با اقدام بشردوستانه بازدارنده دارد، به یک معنا این دو دسته اقدام مخالف یکدیگرند. به نظر می‌رسد بتوان اقدام اعاده‌کننده را در زمره کمک‌های توسعه‌ای قرار داد، زیرا در تعریف کمک‌های توسعه‌ای همانطور که گفته شد، بخشی از کمک‌ها مربوط به بهبود و بازسازی شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی می‌باشد (به نظر می‌رسد بتوان اقدام اعاده‌کننده را در زمره کمک‌های توسعه‌ای قرار داد، زیرا در تعریف کمک‌های توسعه‌ای همانطور که گفته شد بخشی از کمک‌ها مربوط به بهبود و بازسازی شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی می‌باشد).

۳-۶. اقدام امدادرسانی: این دسته از اقدامات که از دیرباز مورد استفاده قرار گرفته است، اقداماتی می‌باشد که از تأمین غذا گرفته تا عملیاتی که به حفظ صلح حتی در کوتاه‌مدت کمک نماید. به عبارتی دیگر، عملیات سنتی امدادرسانی نیز از لحاظ میزان و حوزه شمول گسترش زیادی پیدا کرده است.

یک نمونه آن تأمین مالی کلی کارگزاری‌های امدادرسان در دهه ۱۹۹۰ است، همه این اشکال اقدام بشردوستانه تصویر چالش‌برانگیز و مبهمی را ارائه می‌دهند که از برنامه‌های

آمبولانس‌های حامل آن‌ها، گزارش‌ها حاکی از آن است که این افراد علیرغم مصونیتشان مورد حمله قرار می‌گیرند (۲۳).

مسئله مهم اثبات حق قانونی انسان‌هایی است که نیاز به دریافت کمک بشردوستانه دارند، به نحوی که تعهدی را بر عهده دولت متبوع آنان و سایر دولت‌ها قرار دهد، حقی که سایر دولت‌ها را ملزم به ارائه نماید و دولت متبوع را مکلف به مطالبه و پذیرش کند. از پاره‌ای از اسناد بین‌المللی وجود چنین حقی به طور اجمالی قابل استنباط است.

به عنوان مثال بند اول ماده ۳۰ کنوانسیون چهارم ژنو، ماده ۷۰ پروتکل الحاقی اول و ماده ۱۸ پروتکل الحاقی دوم که حق جمعیت غیر نظامی نیازمند را برای دریافت کمک‌های بشردوستانه مورد شناسایی قرار داده‌اند. شورای امنیت سازمان ملل متحد، مجمع عمومی ملل متحد و کمیسیون حقوق بشر (پیشین) تأکید نموده‌اند که جمعیت غیر نظامی در صورت نیاز مستحق دریافت کمک‌های بشردوستانه‌اند. در گزارش مربوط به کمک‌های فوری به سودان (۲۴) در سال ۱۹۶۶ دبیرکل سازمان ملل متحد هرگونه تلاش برای کم‌اهمیت جلودادن مسئولیت جامعه بین‌المللی در ارائه کمک به جمعیت غیر نظامی نیازمند در سودان را تخطی از اصول بشردوستانه تلقی نمود. در آن گزارش رساندن کمک به جمعیت غیر نظامی نیازمند در زمره یکی از مهم‌ترین قواعد بشردوستانه در زمان جنگ به شمار آمده است. در خصوص وضعیت افغانستان همین سند مجمع عمومی کفایت که اشاره می‌کند به حمایت نمایندگان مجمع عمومی از مردم افغانستان در زمینه پایان مخاصمه، حفظ صلح و آینده‌ای پایدار و ثابت. لازم به ذکر است که نمایندگان مالدیو، انگلستان و نروژ بر حمایت بیشتر از سوی جامعه بین‌المللی جهت بهبود وضعیت افغانستان اشاره داشتند (۲۵).

لازم به ذکر است دولت افغانستان عضو معاهدات حقوق بشری متعددی، من جمله کنوانسیون حقوق کودک، پروتکل الحاقی دوم حقوق کودک، عضو مقاله‌نامه مربوط به محو بدترین اشکال کار کودکان کنوانسیون منع تبعیض علیه زنان، کنوانسیون وضعیت پناهندگان، میثاقین که شامل میثاق

به طور مستقیم کمک‌های بشردوستانه را به قربانیان و نیازمندان برسانند.

همچنین دولتی که در سرزمین او به سبب مخاصمه مسلحانه یا به علت سوانح طبیعی فجایع انسانی بروز کرده، برای امتناع از پذیرش امداد و کمک‌های بشردوستانه آزادی مطلق ندارد (۲۱). وضعیت کنونی افغانستان نمونه آشکار از نقض حقوق بنیادین انسانی می‌باشد که منشأ فجایع بزرگ‌تر خواهد بود. به عبارت دیگر امتناع یک دولت تنها به دلایل قانونی ممکن است موجه جلوه کند. بدون تردید امتناع خودسرانه یک دولت در وضعیتی که خود نمی‌تواند به تعهد خود عمل کند و نیازهای مردم را تأمین کند، فاقد وجهت است، البته با توسل به قواعد موضوعه حقوق بین‌الملل می‌توان، رهبران سیاسی افغانستان را به سمت اجرای قواعد حقوق بشری سوق داد. همانطور که می‌دانیم دولت حاکمیت دارد، رضایت او دارای اهمیت و احترام است، اما حق امتناع یک استثنا است (۲۲) و به نظر می‌رسد رضایت باید به طور مضیق تفسیر شود، زیرا اگر خودسرانه باشد و بدون دلیل قانونی فجایع انسانی بیشتری را به دنبال خواهد داشت.

کمک بشردوستانه در چارچوب سوانح ساخت بشر که از آن جمله شورش‌های داخلی را می‌توان نام برد، مانند آنچه در افغانستان رخ داده است، مستلزم ارائه کالا و خدمات اساسی به جمعیت غیر نظامی، اعم از کودکان، زنان، سالمندان، مجروحین، بیماران و غریقان به منظور ادامه حیات، کاهش درد و رنج و حفظ کرامت انسانی می‌باشد (۲۰).

بدین ترتیب می‌توان بیان نمود حق جمعیت غیر نظامی به دریافت کمک و دسترسی امن‌تر مجروحان و بیماران به خدمات درمانی، بهداشتی می‌بایستی تضمین گردیده و مورد حمایت قرار گیرد. برای تحقق این هدف، کارکنان، تأسیسات، اموال و ترابری کمک بشردوستانه بایستی مورد احترام و حمایت واقع شوند و مصون از هرگونه تعرضی باشند، اما متأسفانه نیروهای کمک‌رسان که به لحاظ شکل ظاهری، نوع پوشش و نوع ابزار و ماشین‌های مورد استفاده به راحتی قابل شناسایی هستند با این وجود قواعد متعدد بین‌المللی راجع به مصونیت این‌گونه افراد و محل استقرار آن‌ها یا اتومبیل‌ها و

تهدیدی می‌باشند، برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی بتواند
اهرم فشار را بر این گروه اعمال نماید.

۵. تعهدات سازمان‌های بین‌المللی و غیر بین‌المللی در خصوص امدادرسانی در سوانح ساخت دست بشر: بدون شک سازمان‌های بین‌المللی و غیر بین‌المللی در سوانحی که بشر خود به تنهایی منجر به فجایع انسانی می‌شود، بی‌کار نبوده و در این خصوص نیز تعهداتی را متقبل خواهند بود. قطع‌نامه‌های متعددی در این خصوص منعقد شده است که در این مقاله به برخی از آن‌ها اشاره می‌نماییم.

به عنوان مثال مجمع عمومی ملل متحد طی دو قطع‌نامه در سال‌های ۱۹۸۸ و ۱۹۹۰ با عنوان «کمک‌های بشردوستانه به قربانیان بلایای طبیعی و وضعیت‌های اضطراری مشابه» از سازمان‌های بین‌المللی غیر دولتی می‌خواهد که برای پایان دادن به آلام و رنج‌های قربانیان بلایای طبیعی و به منظور حفظ منزلت و حیثیت انسانی آسیب‌دیدگان، کمک‌های خود را ارائه کنند (۲۱)، گرچه برخی از حقوقدانان با تمسک به اهمیت حقوق بنیادین بشر، یعنی حق حیات، منزلت، حیثیت و کرامت انسانی، این دسته از قطع‌نامه‌های مجمع عمومی را الزام‌آور تلقی نموده‌اند (۲۱).

ولی واقعیت جامعه بین‌المللی بر چیزی غیر از این دلالت دارد. آنچه مسلم است دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی دولتی و سازمان‌های بین‌المللی غیر دولتی حق اخلاقی و نیز حقوقی در ارائه کمک دارند، ولی نمی‌توان آن‌ها را در این امر متعهد دانست!

با این وجود از آنجایی که عدم دریافت کمک‌های بشردوستانه خود به تنهایی معضلات انسانی و فجایع عظیمی به بار خواهد آورد، به نظر می‌رسد بی‌توجهی به آن خود آثار دهشتناکی به بار خواهد آورد و در سطح کلان صلح و امنیت بین‌المللی را به خطر خواهد انداخت. به عبارتی امروزه دولت‌ها تنها بازیگران بشردوستانه نبوده، بلکه حضور سازمان‌ها اعم از بین‌المللی و غیر بین‌المللی را نیز شاهد هستیم و همین امر سبب گردیده وظایف میان بازیگران مختلف متعدد گردد و همین مدعا کفایت که دبیر کل سازمان ملل متحد طی پیامی اعلام

حقوق مدنی و سیاسی و میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌باشد.

این موضوع نشانگر این واقعیت است که حاکمیت افغانستان پیش از ظهور سیاسی طالبان، مقید به رعایت قوانین بین‌المللی حقوق بشری بوده‌اند، اما پس از بازگشت طالبان به قدرت، جامعه رنج‌دیده افغانستان با نقض فاحش گسترده و سیستماتیک حقوق بشر مواجه شده است.

البته حقوقدانان نظرات متفاوتی را در خصوص وضعیت افغانستان ابراز نموده‌اند. برخی معتقدند دولت کنونی افغانستان را به دلیل نقض فاحش قواعد حقوقی نیايست به رسمیت شناخته شود. برخی دیگر از حقوقدانان نیز معتقدند برای رعایت حداقل استانداردهای انسانی بهتر آن است که در کوتاه‌مدت و به صورت مشروط طالبان را به رسمیت بشناسیم، منوط به آنکه حداقل‌های حقوق انسانی را رعایت نمایند (۲۶). در خصوص افغانستان و به ویژه طالبان جامعه بین‌المللی و دولت‌ها می‌توانند شناسایی را منوط به انتخابات آزادانه نمایند و برخی قطع‌نامه‌های مجمع عمومی و شورای امنیت خود حاکی از لزوم استقرار حکومت‌های دموکراتیک پس از شورش و توسل به زور دارد. به عنوان مثال قطع‌نامه‌های مجمع عمومی ۴۸/۱۵۰ مورخ ۱۹۹۳، ۴۷/۱۴۴ مورخ ۱۹۹۲ از آن جمله‌اند. همچنین در بند ۳ ماده ۲۱ اعلامیه جهانی حقوق بشر (Article 21) تأکید شده است، اساس حکومت، اراده مردم است و این اراده باید به وسیله انتخابات ابراز گردد.

شایان ذکر است در امر مشروعیت دموکراتیک عناصری دیگری نیز مورد توجه می‌باشد که از آن جمله:

۱- مشروعیت داخلی حکومت، اینکه آیا شهروندان افغانی واقعاً از طالبان حمایت می‌کنند و آن را به عنوان نماینده کشورشان در سطح بین‌المللی قلمداد می‌نمایند.

۲- پایداری و ثبات حکومت جدید طالبان برای شناسایی.

۳- توانایی و تمایل به اجرای تعهدات بین‌المللی، از جمله در زمینه حقوق بشر و حقوق بشردوستانه به نظر می‌رسد شورای امنیت با تصویب قطع‌نامه‌ای مبنی بر اینکه گروه طالبان

نموده است که تنها راه حل جهت برون‌رفت از چالش کنونی افغانستان مذاکرات مستمر و فراگیر در داخل افغانستان می‌باشد و بر این اساس رهبران افغانستان را تشویق نموده است در انتخابات ریاست جمهوری افغانستان بر امنیت آن کشور تأکید نموده است.

در سپتامبر ۲۰۲۱ به موازات جلسات سازمان ملل متحد که قرار بود کشورهای عضو اتحادیه سالت در نیویورک جلسه برگزار نمایند، دولت پاکستان پیشنهاد نمود نماینده‌ای از طالبان به عنوان افغانستان در این جلسه حضور داشته باشد که کشور هند با این امر مخالفت نمود و به عبارت دیگر بدین وسیله جامعه بین‌المللی از شناسایی دولت کنونی افغانستان در سطح بین‌المللی اجتناب نمود.

با این حال به نظر می‌رسد برای شناسایی طالبان توسط جامعه بین‌المللی باید ابتدا حقوق انسانی حداقلی و بیان شده در عرف و اسناد حقوق بین‌المللی از سوی آن‌ها مرعی باشد و این امر نیازمند یک ناظر از سوی سازمان‌های بین‌المللی به ویژه سازمان ملل متحد می‌باشد.

۶. ارائه کمک‌های بشردوستانه در چارچوب سازمان ملل

متحد و مؤسسات تخصصی آن: ارائه کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد معمولاً در چارچوب دفتر سازمان ملل متحد برای هماهنگی امور بشردوستانه ارائه می‌شود (OCHA: United Nation Office for the Coordination of Humanitarian Affairs). این دفتر تحت نظر دبیر کل انجام وظیفه نموده و دارای وظایفی می‌باشد که از آن جمله می‌توان موارد زیر را نام برد ترغیب و تشویق در جهت بازسازی مناطق آسیب‌دیده (بعد از انجام مرحله کمک‌رسانی)، بررسی درخواست‌های کمک‌های فوری، تسهیل دسترسی سازمان‌های کمک‌های رسان به مناطق آسیب‌دیده و گذر از مرحله کمک به بازسازی را مورد تشویق و ترغیب قرار دهد (۲۷).

سازمان‌های متعدد فراوانی وابسته به سازمان ملل وجود دارد که عبارتند از: آنکتاد (UNCTAD: United Nations Conference on Trade and Development)، کنفرانس

تجارت و توسعه سازمان ملل، برنامه عمران ملل متحد (UNEP)، برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد (United Nations Environment Program)، صندوق توسعه ملل متحد برای زنان (UNIFEM: United Nations Development Fund for Women)، برنامه جهانی غذا (WFP: World Food Program)، صندوق توسعه سرمایه ملل متحد (UNCDE: United Nations Capital Development Fund)، کمیساریای عالی سازمان ملل برای پناهندگان (UNHCR: United Nations High Commissioner for Refugee)، صندوق جمعیت ملل متحد (UNFPA: United Nations Population Fund)، سازمان بهداشت جهانی (WHO: World Health Organization)، بنیاد کودکان ملل متحد (UNICEF: United Nations International Children's Emergency Fund)، برنامه اسکان بشر ملل متحد (UN-HABITAT)، کارگزاری، همیاری و کار ملل متحد برای پناهندگان فلسطینی در خاور نزدیک (UNRWA: United Nations Relief and Works Agency for Palestine)، برنامه مشترک سازمان ملل برای ایدز (HIV/AIDS)، سازمان تربیتی علمی فرهنگی ملل متحد (UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)، کارگزاری‌ها یا آژانس‌های تخصصی سازمان ملل متحد، سازمان تغذیه و خواروبار جهانی، سازمان بین‌المللی کار، سازمان بین‌المللی دریانوردی، برنامه توسعه ملل متحد، اتحادیه جهانی پست، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی جهت تحلیل شیوه‌های مختلف امدادرسانی و ارائه کمک‌های بشردوستانه به بررسی برخی سازمان‌های بین‌المللی وابسته به سازمان ملل می‌پردازیم (۲۸).

۱-۶. سازمان بهداشت جهانی (WHO): سازمان جهانی بهداشت یکی از آژانس‌های تخصصی سازمان ملل متحد است که در سال ۱۹۴۸ با هدف نیل به بالاترین سطح سلامتی برای همه مردم جهان تأسیس شد. اساس‌نامه آن در هفتم آوریل ۱۹۴۸ لازم‌الاجرا گردید که همه ساله این روز به عنوان روز جهانی سلامت گرامی داشته می‌شود. این سازمان شش وظیفه

۶-۲. صندوق کودکان ملل متحد (UNICEF): این صندوق در تاریخ ۱۱ دسامبر ۱۹۴۶ توسط مجمع عمومی برای کمک فوری به کودکان آسیب‌دیده از جنگ جهانی دوم ایجاد شده و فعالیت‌های اضطراری خود را به صورت کمک‌های مستقیم به صورت مواد غذایی و ملزومات در اختیار بیش از ۶ میلیون کودک و مادران آن‌ها قرار دارد (۲۸). بعد از پایان دوره اضطراری پس از جنگ، مدت مأموریت یونیسف به سر آمد، اما در کشورهای در حال توسعه که محل سکنا تقریباً دوسوم جمعیت جهان بود اکثریت عظیم کودکان در شرایطی که بی‌شبهت به شرایط اضطراری دائم نبود، می‌زیستند. از این رو مجمع عمومی، تشکیلات یونیسف را ابقا کرد و به یونیسف حکم دائم داد و نام آن را به صندوق کودکان ملل متحد تغییر داد (۲۸).

این صندوق در زمینه کنترل بیماری، خدمات بهداشتی، گرسنگی، سوءتغذیه، آموزش و پرورش و خدمات اجتماعی به ویژه در کشورهای در حال توسعه فعالیت می‌کند. یونیسف متعهد است از مقامات و شرکای دولتی و غیر دولتی خود با هدف واکنش متناسب به بلایای طبیعی و فجایع ساخته دست بشر در زمینه احقاق حقوق و نیازهای کودکان در زمان وقوع بحران‌های انسانی و پس از آن حمایت کند (۵).

در سطح بین‌المللی، یونیسف پنج حوزه اصلی را در ارتباط با اصول کلیدی آرمان‌های توسعه هزاره در سند راهبردی میان دوره‌های خود مشخص کرده است. این سند، راهنمای کمک‌های یونیسف در زمینه توسعه در سراسر جهان است. پنج حوزه اصلی عبارت‌اند از: ۱- بقا و رشد کودکان؛ ۲- آموزش پایه و برابری جنسیتی؛ ۳- اچ‌آی‌وی/ایدز و کودکان؛ ۴- حمایت از کودکان در مقابل خشونت، بهره‌کشی و سوءاستفاده؛ ۵- ترویج سیاستگذاری و مشارکت در راستای حقوق کودک (۳۲). به عنوان مثال یونیسف در سال اخیر هشدار داد وضعیت زندگی کودکان افغان در یک سال اخیر ناامیدکننده‌تر شده و این وضعیت ناشی از جنگ‌ها، خشکسالی و شیوع بیماری کووید-۱۹ در افغانستان بوده است. در ادامه یونیسف اعلام نموده است میلیون‌ها کودک افغان همچنین به خدمات ضروری، از

اصلی بر مبنای اختیارات خود ایجاد نموده است که از آن جمله موارد زیر را می‌توان نام برد: راهبری امور حیاتی برای سلامت و مشارکت در اموری که نیازمند فعالیت مشترک هستند.

شکل‌دادن پژوهش و تشویق به تولید، ترجمه و نشر دانش، تدوین معیارها، استانداردها، ترویج و پایش اجرای آن‌ها، تصریح گزینه‌های اخلاقی و سیاست‌های مبتنی بر شواهد، پشتیبانی فنی، تسریع تغییرات و ظرفیت‌سازی پایدار سازمانی، پایش وضعیت سلامت و ارزیابی نیازهای آن (۲۹). سازمان بهداشت جهانی برای بهبود وضع تغذیه در آفریقا، آمریکای لاتین و آسیای جنوب شرقی با یونیسف و فائو همکاری می‌کند. همچنین فعالیت‌های عمده سازمان‌های بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر در زمینه تأمین خدمات بهداشتی بر عهده این سازمان است (۳۰). به عنوان مثال در شهریورماه ۱۴۰۰ در دیدار رییس سازمان بهداشت جهانی با مقامات طالبان در کابل اوضاع بهداشتی افغانستان مورد بحث و گفتگو قرار گرفت و معاون دبیر کل سازمان ملل متحد در امور بشردوستانه که در این دیدار حضور داشت اعلام نمود با مقامات و رهبران طالبان برای تسهیل شرایط و امدادرسانی در افغانستان مذاکراتی صورت پذیرفت، رییس سازمان بهداشت جهانی وضعیت افغانستان را به دلیل جنگ، افزایش آوارگان داخلی به دلیل خشونت‌ها و همچنین بروز خشکسالی بدترین وضعیت انسانی در سال‌های اخیر عنوان نمود و کمک‌های انسانی را امری مهم و ضروری عنوان کرد (۳۱). همچنین بر این اساس بیانیه‌ای مشترک از سوی مدیر کل سازمان بهداشت جهانی و مدیر منطقه‌ای سازمان بهداشت جهانی در مدیترانه شرقی صادر شد که بر فجایع انسانی افغانستان تأکید نمود. در این بیانیه تأکید شده است که سازمان بهداشت جهانی بر اساس اصول بی‌طرفی و استقلال سازمان ملل متحد عمل می‌کند و برای یافتن راه‌حلی به گفتگو می‌پردازد که به آن کمک می‌کند تا به میلیوهای افغانی بی‌گناه آسیب‌دیده از ده سال درگیری کمک نماید.

کاهش‌دهنده اثرات آن، بازسازی و بهبود زندگی و معیشت پس از پایان درگیری‌ها، بلایای طبیعی، یا تحولات، کاهش گرسنگی مزمن و کمبودهای تغذیه‌ای، ارتقای توانایی کشورها در کاهش گرسنگی از طریق تفویض پروژه و خرید محلی.

در خصوص وضعیت افغانستان همین مدعی کفایت که نماینده آمریکا در سازمان ملل متحد (Linda Thomas-Greenfield) اعلام نمود حمله به شهروندان افغانستانی باید متوقف گردد و حقوق بشر و آزادی‌های اساسی همه شهروندان افغانی به ویژه زنان، دختران و گروه‌های اقلیت بایستی مورد احترام قرار گیرد. ایشان در ادامه افزودند مطابق با برنامه جهانی غذا بیش از ۵۰۰ تن کمک غذایی در مرزهای کنترل‌شده طالبان با مانع رو به ر و شده است و همین امر سبب بروز فجایع انسانی بیشماری خواهد شد که به نظر می‌رسد مردم افغانستان بایستی برای حفظ امنیت هرچه زودتر به این کمک‌ها دسترسی پیدا کنند.^۲

لذا در این راستا، دبیر کل سازمان ملل متحد اظهار نمودند جامعه بین‌المللی باید از کلیه ابزارهای قابل دسترس به منظور تضمین حقوق بشر در افغانستان استفاده نماید. به عنوان مثال مفاد قطع‌نامه شورای امنیت ۲۵۹۳ اوت ۲۰۲۱ اشعار می‌دارد طالبان باید اجازه دهند که جامعه بین‌المللی به آن‌ها کمک نمایند و امدادرسانی به آن‌ها صورت پذیرد. لازم به ذکر است سازمان خوراک و زراعت (FAO) و برنامه جهانی غذا (WFP) در اعلامیه‌ای مشترک اعلام کردند که کمک‌های بشردوستانه به افغانستان، از بحران غذایی در زمستان جلوگیری کرد، اما گرسنگی در سراسر این کشور در سطوح بی‌سابقه‌ای ادامه دارد. در اعلامیه این سازمان‌ها آمده است برای کمک به حل بحران در افغانستان به کمک‌های بشردوستانه، حمایت معیشتی و سرمایه‌گذاری طولانی‌مدت نیاز است (۳۶).

۷. تعهدات سازمان‌های غیر دولتی در خصوص امدادرسانی

در سوانح ساخت دست بشر: امروزه بخش عمده‌ای از کمک‌های بشردوستانه توسط NGO ها (سازمان‌های غیر دولتی) صورت می‌گیرد و این کمک‌ها از سوی این سازمان‌ها با رشد فزاینده‌ای همراه بوده است، به حدی که در طی

جمله مراقبت‌های بهداشتی اولیه، واکسن‌های نجات‌دهنده فلج اطفال، سرخک، تغذیه، آموزش حفاظت، سرپناه، آب و بهداشت نیاز دارند. این سازمان برآورد کرده است تا پایان سال جاری میلادی ۲۰۲۲، شمار کودکان مبتلا به سوءتغذیه حاد به سه میلیون و دویست هزار کودک می‌رسد (۳۳).

۳-۶. برنامه غذایی جهانی (WFP): برنامه جهانی غذا، از جمله آژانس‌های سازمان ملل متحد است که در زمینه مسائل خوراک جوامع فعالیت می‌کند. ایده اصلی تشکیل برنامه مربوط به سال‌های ۱۹۳۰ می‌شود که این مسائل به نحو گسترده‌ای برای جهانیان مطرح شد که تعدادی از کشورها هستند که مازاد محصولات غذایی دارند به نحوی که حتی قادر به فروش آن نیستند (۲۸)، در حالی که مردم بسیاری از کشورها از گرسنگی رنج می‌برند. به طور کلی هدف آن ترغیب اقتصادی و اجتماعی از طریق کمک به مشکل غذا است، به علاوه برنامه جهانی غذا جهت رفع احتیاجات اضطراری غذایی ناشی از بروز زلزله، سیل و یا سایر مصائب کمک‌هایی ارائه می‌دهد (۳۱). برنامه جهانی غذا در کشورهای کمتر توسعه‌یافته و کم‌درآمد که قربانیان بلایای طبیعی، پناهندگان، آوارگان و نیازمندان در آن‌ها با کمبود غذا مواجه هستند، به مبارزه علیه گرسنگی می‌پردازد. برنامه جهانی غذا هر ساله به طور میانگین به بیش از ۹۰ میلیون نفر در بیش از ۷۰ کشور دنیا کمک‌های غذایی می‌رساند (۲۸). برنامه جهانی غذا بازوی کمک‌رسان غذایی نظام ملل متحد است. کمک‌رسانی غذایی یکی از ابزارهایی است که امنیت غذایی را ارتقا می‌بخشد. امنیت غذایی بدین معنی است که همه مردم همواره دسترسی به مواد غذایی مورد نیاز برای یک زندگی سالم و فعال داشته باشند (۲۰). سیاست‌های حاکم بر استفاده از کمک غذایی برنامه جهانی غذا باید معطوف به ریشه‌کن کردن فقر و گرسنگی بوده و هدف نهایی کمک‌رسانی غذایی می‌بایست حذف کامل گرسنگی باشد (۳۴).

اهداف استراتژیک برنامه جهانی غذا عبارت است از (۳۵): نجات زندگی و حفظ معیشت در شرایط بحرانی، پیشگیری از گرسنگی حاد و آمادگی در مقابل بلایای و اقدامات

بر این اساس کمیته بین‌المللی صلیب سرخ وظایف خود را به موجب حقوق بشردوستانه ارائه می‌دهد (۳۸). بدین صورت، اگرچه قواعد حقوقی اقدام بشردوستانه در اصل بر کمک بشردوستانه‌ای که از سوی دولت‌ها ارائه شده است، متمرکز است، با این حال کنوانسیون چهارم ژنو و به ویژه پروتکل اول الحاقی اهمیت بسیاری برای ارائه کمک بشردوستانه توسط بازیگران غیر دولتی قائل است (۳۵).

طبق ماده ۱ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، این نهضت متشکل از چندین نهاد است: فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت‌های ملی صلیب سرخ و هلال احمر و کنفرانس بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر هر یک از این نهادها دارای اساسنامه خود بوده و در عین حال که استقلال خود را حفظ می‌کنند، در همه حال مطابق با اصول اساسی «بشردوستی، عدم جانبداری، بی‌طرفی، استقلال، خدمات داوطلبانه، یگانگی و جهان‌شمولی، عمل می‌کنند و با یکدیگر در انجام وظایف مربوطه در مأموریت‌های مشترک خود همکاری می‌کنند (۳۹).

بنابراین به نظر می‌رسد سازمان‌های غیر بین‌المللی با رعایت اصول حقوقی بشردوستانه که مهم‌ترین آن اصل بشردوستی و عدم جانبداری و بی‌طرفی می‌باشد، بتوانند در عرصه کمک‌رسانی کمک شایانی به سایر نهادهای بشردوستانه که برای این امر اختصاص داده شده‌اند، ارائه نمایند.

۷-۱. جمعیت‌های ملی صلیب سرخ و هلال احمر:

جمعیت‌های ملی واحدهای اساسی و اجرایی نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر می‌باشند. آن‌ها فعالیت‌های بشردوستانه خود را مطابق با اساسنامه و قوانین ملی خود و بر اساس اصول بنیادین نهضت به انجام می‌رسانند.

جمعیت‌های ملی به عنوان معین مقامات دولتی کشورهای خود در زمینه‌های بشردوستانه فعالیت کرده و طیفی از خدمات، از جمله برنامه‌های امدادی، بهداشتی و اجتماعی را ارائه می‌دهند. جمعیت‌های ملی در کشورهای متنوع خود

سال‌های اخیر ارزش کل کمک‌های ارائه‌شده از سوی سازمان‌های غیر دولتی بیش از توزیع این کمک‌ها توسط نظام بشردوستانه سازمان ملل متحد بوده است (۵). در این بند ارکان نهضت صلیب سرخ و هلال احمر و به موازات آن سازمان هماهنگی امور بشردوستانه (اوجا) به عنوان مهم‌ترین بازیگران غیر دولتی فعال در عرصه کمک‌رسانی بشردوستانه مورد بررسی قرار خواهند گرفت (لازم به ذکر است کنوانسیون‌های ژنو به دیگر سازمان‌های بشردوستانه مستقل، غیر از سازمان‌های مرتبط با نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، نیز اشعار دارد ماده ۹ کنوانسیون سوم ژنو و مواد ۵۹ و ۶۱ کنوانسیون چهارم ژنو به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ یا «هر نهاد بشردوستانه بی‌طرف دیگر» اشعار دارد بند ۲ ماده ۳ مشترک کنوانسیون‌های ژنو نیز مقرر می‌دارد یک نهاد بشردوستانه بی‌طرف «مانند کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، می‌تواند خدمات خود را به طرفین مخاصمه عرضه دارد. بنابراین به نظر می‌رسد در تفسیر موسع از ماده مزبور دیگر بازیگران غیر دولتی نیز می‌توانند کمک بشردوستانه عرضه دارند (۵). مبنای صلاحیت حقوقی ورود نهادهای نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر به موجب کنوانسیون‌های ژنو، در فعالیت‌های بشردوستانه مقرر شده است. در حوزه سرزمین‌های اشغالی پاراگراف دوم ماده ۵۹ کنوانسیون چهارم ژنو^۳، دولت‌ها و سازمان‌های بشردوستانه بی‌طرف مانند کمیته بین‌المللی صلیب سرخ را به عنوان بازیگران کمک بشردوستانه مطرح می‌کند. همچنین وفق بند ۱ ماده ۶۳ کنوانسیون چهارم ژنو، جمعیت‌های ملی اعم از صلیب سرخ و هلال احمر حق ارائه کمک مطابق با اصول فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر را دارند.

ماده ۳ مشترک کنوانسیون‌های ژنو ۱۹۴۹ مقرر می‌نماید که در مخاصمات غیر بین‌المللی، یک نهاد بشردوستانه بی‌طرف مانند کمیته بین‌المللی صلیب سرخ می‌تواند خدمات خود را به طرفین مخاصمه ارائه دهد. برای اطلاع از گزارش دبیرکل در خصوص حوادث مربوط به کارکنان و اموال سازمان‌های غیر دولتی می‌توانید به نشانی منبع مربوطه مراجعه نمایید (۳۷).

سازمان‌های ملی مستقلی هستند که فعالیت‌هایشان بر اصل داوطلبی قرار دارد.

کاهش آلام انسانی، ترویج بهداشت و سلامت، پیشگیری از سوانح و برنامه‌های مربوط به آموزش، بهداشت و رفاه اجتماعی از مهم‌ترین عرصه‌های فعالیت‌های آنان محسوب می‌گردد. جمعیت‌های ملی پس از احراز شرایط شناسایی از سوی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به عنوان یک جمعیت ملی دارای شرایط شناسایی به فدراسیون بین‌المللی معرفی شده و در نهایت در مجمع عمومی فدراسیون بین‌المللی به عنوان جمعیت ملی تازه تأسیس شده به رسمیت شناخته خواهند شد.

جمعیت‌های ملی معین دولت‌ها محسوب می‌شوند و در هر کشوری حداقل یک جمعیت ملی اعم از صلیب سرخ و یا هلال احمر وجود دارد، اما این جمعیت برای اینکه به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر بپیوندند، باید شروطی را داشته باشد (ماده ۴ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر شرایط به رسمیت‌شناختن جمعیت‌های ملی را بیان می‌کند). مطابق با بند ۱ ماده ۳ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، جمعیت‌های ملی صلیب سرخ و هلال احمر فعالیت‌های بشردوستانه خود را مطابق با اساسنامه خود و قوانین و مقررات ملی، در راستای مأموریت نهضت و مطابق با اصول اساسی انجام می‌دهند.

طبق پاراگراف ۲ بند ۲ ماده ۳ اساسنامه، این جمعیت‌ها با کمک مقامات عمومی عملیات کمک‌های اضطراری و دیگر خدمات را به منظور کمک به قربانیان مخاصمات مسلحانه به صورتی که در کنوانسیون‌های ژنو مقرر شده است، انجام می‌دهند و طبق پاراگراف اول بند ۳ ماده ۳ اساسنامه، مزبور چنین کمک‌هایی در قالب خدمات، کارکنان، حمایت‌های مادی، مالی و معنوی و از طریق جمعیت‌های ملی مرتبط، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ یا فدراسیون ارائه می‌شود، بدین صورت جمعیت‌های ملی، فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در اقدامات بشردوستانه یاری می‌کنند. به عنوان مثال همکاری‌های مشترک جمعیت هلال احمر ایران با جمعیت هلال احمر

افغانستان از جمله مواردی است که بسیار حائز اهمیت می‌باشد به گونه‌ای که هلال احمر افغانستان خواستار استفاده از تجارب هلال احمر ایران در زمینه بهداشت شد. جمعیت هلال احمر ایران نه تنها در حوادث طبیعی و غیر طبیعی داخل کشور نقش بسیار مهمی را ایفا کرده است، بلکه در حوادث منطقه‌ای و بین‌المللی هم توانسته‌ایم کمک‌های قابل توجهی را به کشورهای آسیب‌دیده در حوادث داشته باشیم که از جمله آن می‌توان به کمک به مردم در سیل پاکستان، خشکسالی سومالی، مسلمانان روهینگایی در بنگلادش و زلزله افغانستان اشاره کرد. رییس اسبق جمعیت هلال احمر ایران درباره کمک‌های جمعیت هلال احمر ایران به افغانستان در حوادث و سوانح طبیعی گفت: در ۸ حادثه جمعیت هلال احمر ایران کمک‌های قابل توجهی را برای مردم افغانستان ارسال کرده است.

وی در زمینه بازپیوند خانواده‌های افغانستانی خاطرنشان کرد: پیداکردن فرزندان یا افراد جداافتاده از خانواده یکی از مواردی است که هلال احمر ایران، هلال احمر افغانستان و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ همواره به دنبال اجرای آن است.

۷-۲. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ: کمیته بین‌المللی صلیب سرخ سازمانی است بی‌طرف، بی‌غرض و مستقل که وظیفه بشردوستانه آن حفاظت از زندگی و کرامت قربانیان جنگ و خشونت‌های داخلی و یاری‌رساندن به آنها می‌باشد. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ هدایت و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های امدادی نهضت در منازعات مسلحانه را بر عهده دارد و تلاش می‌نماید با ترویج و تقویت حقوق بین‌الملل بشردوستانه از بروز آلام انسانی جلوگیری و یا از شدت آنها بکاهد (۴۰).

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ معمولاً به وضعیت‌های ناشی از مخاصمات مسلحانه رسیدگی می‌کند. وفق بند ۱ ماده ۵ اساسنامه کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، در سال ۱۸۶۳ در ژنو تأسیس گردید و به طور رسمی در کنوانسیون‌های ژنو و کنفرانس‌های بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر به رسمیت شناخته شده است (۵).

احترام و حمایت از کارکنان پزشکی می‌نماید (۱۰) و در سال ۲۰۰۰ نسبت به حمله صورت‌گرفته به نهضت صلیب سرخ فلسطین اظهار می‌دارد که هرگونه حمله علیه کارکنان پزشکی در واقع نقض فاحش حقوق بین‌الملل بشردوستانه خواهد بود (۴۴).

همچنین در موارد متعددی طرف‌های درگیر در مخاصمات مسلحانه اعم از بین‌المللی و غیر بین‌المللی را به رعایت احترام به اشخاص و اموال دارای نشان‌های مشخص فرامی‌خواند. به عنوان مثال، در سال ۲۰۰۱ در پی بمباران یکی از عناصر کمیته بین‌المللی صلیب سرخ توسط هواپیمای آمریکایی در کابل، طرفین مخاصمه را ملزم به رعایت احترام نمادهای صلیب سرخ و هلال احمر نمود (۴۴). همچنین در قطع‌نامه مجمع عمومی (۴۵) به صراحت اعلام نموده است که دولت‌ها موظف به رعایت احترام به نشان‌های و علائم اختصاری نهادهای بشردوستانه هستند.

به عنوان مثال با توجه به شیوع بیماری کووید-۱۹، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ - (جمعیت هلال احمر ایران) - به عنوان بخشی از همکاری کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت هلال احمر ایران، ۱۲۵ هزار مهاجر افغان و اعضای جوامع میزبان ایشان در ایران ۲ دوز از مجموع ۲۵۰ هزار دوز واکسن کووید-۱۹ را در استان‌های شرقی ایران دریافت خواهند کرد.

ایران یکی از کشورهایی بوده است که بیشترین تأثیر از همه‌گیری کووید-۱۹ را با بیش از ۶ میلیون مورد گزارش شده ابتلا به این بیماری و ۱۲۹ هزار مورد مرگ ناشی از آن تا اوایل آبان‌ماه سال ۱۴۰۰ متحمل شده است. در حال حاضر، ایران میزبان حدود ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر مهاجر افغانستانی است. در ماه‌های اخیر، ایران موفق شده است که پویش واکسیناسیون خود را با واکسیناسیون کامل حدود ۵۳ درصد از جمعیت واجد شرایط دریافت واکسن در این کشور به پیش ببرد. برای به حداکثر رساندن ایمنی همه جامعه در ایران، لحاظ‌نمودن مهاجران حاضر در ایران، فارغ از وضعیت قانونی مهاجرتی ایشان، در طرح ملی واکسیناسیون کووید-۱۹

یک سازمان مستقل بشردوستانه و دارای اساسنامه خود است. نیروی محرک جهت تدوین حقوق بین‌الملل بشردوستانه، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ می‌باشد. این کمیته فرآیندی را آغاز کرد که در سال‌های ۱۸۶۴، ۱۹۰۶، ۱۹۲۹ و ۱۹۴۹ منجر به انعقاد کنوانسیون‌های ژنو برای حمایت از قربانیان جنگ و همچنین تصویب دو پروتکل الحاقی ۱۹۷۷ گردید (۴۱). لازم به ذکر است کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در شکل‌گیری مقررات حقوق بین‌الملل بشردوستانه نقش بسیار مؤثری داشته است و طبق اساسنامه کمیته بین‌المللی صلیب سرخ اجرای دقیق حقوق بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه یکی از وظایف اساسی این نهاد تقی می‌گردد.

در زمان وقوع مخاصمات مسلحانه کمیته متعهد به ارائه خدمات بهداشتی و رفاهی و توزیع کمک‌های بشردوستانه به قربانیان مخاصمه می‌باشد (۴۲). طبق بند ۲ ماده ۵ اساسنامه کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، مهم‌ترین اهداف آن به شرح ذیل می‌باشد: جمعیت‌های ملی را که جدیداً تأسیس شده‌اند را به رسمیت بشناسد، شروط به رسمیت‌شناختن در ماده ۴ مقرر شده است و آن را به اطلاع دیگر جمعیت‌های ملی برساند.

در همه حال، به عنوان یک سازمان بی‌طرف که فعالیت بشردوستانه آن به ویژه در زمان مخاصمات مسلحانه یا مخاصمات داخلی اعمال می‌گردد، اطمینان حاصل کند که نظامیان و غیر نظامیان حمایت و کمک لازم را در چنین مواقعی دریافت می‌نمایند. وظایف لازم را به موجب کنوانسیون‌های ژنو بر عهده بگیرد و نقض‌های کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در زمینه کمک بشردوستانه را مورد شناسایی قرار دهد (۴۳). در راستای اجرای دقیق حقوق بشردوستانه، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، تعهدات دولت‌ها را در موارد متعدد متذکر و نقض‌های حقوق بشردوستانه را یادآور شده است.

به عنوان مثال در خصوص رعایت احترام و حمایت از کارکنان پزشکی، در جنگ خلیج فارس در سال ۱۹۹۱ و مخاصمه افغانستان در سال ۱۹۹۲ و ۲۰۰۱ طرفین درگیر را دعوت به

جمعیت‌های از طریق فعالیت‌های بشردوستانه خود موجب گردیده بودند. میلیون‌ها داوطلب به سوی آن جمع شده و مجموعه عظیمی از تخصص و انگیزه به وجود آید که از اروپای ویران‌شده از جنگ نمی‌توانست به راحتی از وجود چنین منبع ارزشمندی چشم‌پوشی نماید.

در این میان Henry Davidson، رییس شورای جنگ صلیب سرخ آمریکا پیشنهاد کرد سازمانی بین‌المللی متشکل از جمعیت‌های ملی تأسیس گردد که در نهایت در ۱۵ می ۱۹۱۹ لیگ جمعیت‌های صلیب سرخ با حضور جمعیت‌های ملی بریتانیا، فرانسه، ژاپن، ایتالیا و آمریکا تشکیل گردید. این لیگ تا سال ۱۹۸۳ به کار خود ادامه داد و در این سال نامش به لیگ جمعیت‌های صلیب سرخ و هلال احمر تغییر یافت و در نهایت در نوامبر ۱۹۹۱ فدراسیون بین‌المللی جمعیت‌های صلیب سرخ و هلال احمر عنوان تازه آن شد. در حال حاضر ۱۹۲ جمعیت ملی عضو فدراسیون می‌باشد (۴۰).

بر اساس بند ۱ ماده ۶ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، فدراسیون بین‌المللی دارای اساسنامه خود و شخصیت حقوقی مستقل است و مطابق با بند ۲ ماده ۶ اساسنامه مزبور یک سازمان بشردوستانه مستقل محسوب می‌گردد. اهداف کلی فدراسیون بین‌المللی، ترغیب، تسهیل و ترویج فعالیت‌های بشردوستانه است (۴۴).

همانطور که در بند ۳ ماده ۶ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، این فعالیت‌ها توسط جمعیت‌های ملی به منظور پیشگیری و کاهش درد و رنج بشری صورت می‌گیرد. هدف نهایی کمک به حفظ و ارتقای صلح در جهان می‌باشد، از جمله وظایف فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، مدیریت، سازماندهی و هماهنگی اقدامات بین‌المللی کمک‌رسانی مطابق با اصول و قواعد پذیرفته‌شده توسط کنفرانس‌های بین‌المللی است.

همچنین بر اساس قسم ۵ بند ۴ ماده ۶ و قسم «د» بند ۴ ماده ۶ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر به جمعیت‌های ملی در سازماندهی اقدامات و عملیات کمک‌رسانی یاری می‌رساند. برای کمک به قربانیان مخاصمات مسلحانه مطابق با توافق‌نامه‌های منعقد شده با کمیته بین‌المللی

ضروری است. رییس نمایندگی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در ایران می‌گوید: «دسترسی منصفانه به واکسن برای پایان دادن به همه‌گیری کووید-۱۹ ضروری است. مشارکت جمعیت هلال احمر در این فرایند به طور ویژه‌ای حائز اهمیت است، چون پیوش موفق واکسیناسیون نیازمند دسترسی همه آحاد جامعه به واکسن و بسیج اجتماعی برای اطمینان از پذیرش واکسن در تمام سطوح جامعه است. مسئولین بهداشت و درمان و جمعیت هلال احمر ایران تلاش عظیمی برای برنامه ملی واکسیناسیون انجام می‌دهند و ما خوشحال هستیم که می‌توانیم از این تلاش‌ها پشتیبانی کنیم.» رییس کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، این جنگ ۴۰ ساله نیازهای عظیمی را به ویژه برای جمعیت غیر نظامی ایجاد کرده است. اکنون زمان سرمایه‌گذاری بیشتر و حمایت بیشتر از مردم افغانستان در نیازهای فوری و بلندمدت آن‌ها است.» جامعه بین‌المللی مطمئناً می‌تواند از کنشگرانی مانند کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و نهضت [صلیب سرخ و هلال احمر] حمایت کند، اما جامعه بین‌المللی همچنین می‌تواند شرایطی را خارج از فعالیت‌های بشردوستانه برای کمک به افغانستان در راه‌اندازی دوباره اقتصاد خود ایجاد کند. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ از سال ۱۹۸۷ در افغانستان حضور داشته و از آن زمان به کار خود ادامه داده است. تیم‌های آن در سراسر این کشور به همراه شریکمان جمعیت هلال احمر افغانستان به فعالیت عملیاتی خود ادامه می‌دهند (۴۶).

۳-۷. فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر (International Federation Red Cross and Red Crescent)

فدراسیون بین‌المللی یک سازمان بشردوستانه مستقل و به دور از هرگونه جهت‌گیری سیاسی، قومی و مذهبی است که وظیفه آن هدایت و هماهنگ‌ساختن کمک‌های امدادی به قربانیان سوانح طبیعی و ساخت دست بشر است. فدراسیون بین‌المللی پس از پایان جنگ جهانی اول، یعنی در سال ۱۹۱۹ در شهر پاریس تحت عنوان لیگ جمعیت‌های صلیب سرخ تأسیس گردید، زیرا که وقوع جنگ نیاز به همکاری میان جمعیت‌های ملی را نشان داده بود. این

دبیر کل فدراسیون بین‌المللی با حضور در نشست وزیران در سطح عالی در مورد وضعیت بشردوستانه در افغانستان بیانیه‌ای صادر کرد. فدراسیون بین‌المللی بیش از ۳۰ سال است که بدون وقفه در افغانستان است. ما در طول این مدت در توسعه نهادی، فراهم کردن اقلام بشردوستانه، همراه شدن با صدای جامعه به صحنه جهانی و ارائه رهبری در هماهنگی با هلال احمر افغانستان همکاری کرده‌ایم و تا زمانی که به ما نیاز باشد در کنار آن‌ها خواهیم ماند. در پایان دبیر کل فدراسیون بین‌المللی اعلام نمودند: من سه پیام دارم که باید در نظر بگیرید و به آن‌ها عمل کنید: اول اینکه ما باید برای اطمینان از بازماندن راه بشردوستانه با یکدیگر همکاری کنیم که ممکن است شامل استثنائاتی در مورد تحریم‌ها شود که به زنجیره‌های تأمین بشردوستانه پزشکی و فوری اجازه امدادرسانی می‌دهد. زمان آن است که اطمینان حاصل کنیم که هیچ مانع اداری برای انجام کمک‌های بشردوستانه وجود ندارد. در مقابل، ما اطمینان می‌دهیم که از آسیب‌پذیرترین افراد حمایت می‌شود تا بتوانیم کمک‌های محلی و مدیریت شده را مطابق با اصول اساسی خود انجام دهیم.

زمان آن رسیده تا از اقدامات محلی، توانمندسازی سازمان‌های محلی قوی و اجرای تعهدات محلی حمایت کنیم. هلال احمر افغانستان دسترسی بی‌نظیری به افراد نیازمند دارد که به دلیل بی‌طرفی، بی‌طرفی و استقلال شناخته می‌شوند. کارکنان و داوطلبان افغان هر روز در هر استان افغانستان کار می‌کنند و برای ارائه خدمات امدادی و بهداشتی دسترسی مستقیم به جوامع حمایتی دارند (۱۰).

۴-۷. کنفرانس بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر (International Conference Red Cross and Red)

(Crescent): کنفرانس بین‌المللی عالی‌ترین رکن تصمیم‌گیری نهضت است و مجمعی است برای بحث درباره امور مورد علاقه مشترک دولت‌ها و نهضت. کنفرانس بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، هیأت‌های نمایندگی ذیل را از درون نهضت و نیز از دول امضاکننده قراردادهای ژنو گرد هم می‌آورد تا در

صلیب سرخ عمل می‌نماید و در ترویج و توسعه حقوق بین‌الملل بشردوستانه از طریق جمعیت‌های ملی با کمیته بین‌المللی صلیب سرخ همکاری می‌نماید و احکام اتخاذشده توسط کنفرانس بین‌المللی را اعمال می‌کند (قسم i-j-11 از بند ۴ ماده ۶ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر^۵).

در نهایت آنکه فدراسیون بین‌المللی به منظور هماهنگی برای رساندن کمک‌ها بین‌المللی به قربانیان مخاصمات مسلحانه و بلایای طبیعی به وجود آمده است، اما همانطور که پیش‌تر گفته شده است، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ جهت کمک‌رسانی به قربانیان در مخاصمات مسلحانه به وجود آمده است و در خصوص سوانح طبیعی سخنی گفته نشده است، اما شاید بتوان هنگامی که وضعیت بحرانی بسیار شدید باشد و نهادهای کمک‌رسان برای توزیع و ارائه کمک‌ها و خدمات کافی نباشند به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ می‌توان متوسل شد. فدراسیون بین‌المللی برای حمایت از جمعیت‌های ملی صلیب سرخ و هلال احمر در آماده‌سازی و پاسخ به جا به جایی جمعیت از افغانستان، از اهداکنندگان درخواست کمک ۲۴ میلیون فرانک سوئیسی برای حمایت از ۱۶۰ هزار نفر می‌کند.

فدراسیون بین‌المللی جمعیت‌های صلیب سرخ و هلال احمر اخیراً استمداد اضطراری چند کشور را با تمرکز بر آمادگی و تلاش برای جا به جایی جمعیت از افغانستان به کشورهای همسایه و منطقه گسترده‌تر آغاز کرده است. معاون دبیر کل فدراسیون بین‌المللی در توسعه و هماهنگی عملیات جمعیت ملی می‌گوید: میلیون‌ها نفر در افغانستان از بحران‌های پیچیده‌ای مثل خشکسالی شدید، کمبود آب و غذا، آوارگی داخلی، همه‌گیری کووید-۱۹، سیستم بهداشتی ویران‌شده، دسترسی محدود به خدمات بانکی و محدود کردن هنجارهای اجتماعی رنج می‌برند. زمستان در حال نزدیک شدن است و می‌دانیم که می‌تواند زمستان سختی باشد. بسیاری از افغان‌ها می‌توانند در ماه‌های آینده از مرزهای بین‌المللی عبور کنند. ما باید خود را برای حمایت و کمک‌های بشردوستانه آماده کنیم.

محیطی غیر سیاسی درباره اقدامات عرصه بشردوستانه بحث و تصمیم‌گیری نمایند.

کنفرانس بین‌المللی اصولاً هر ۴ سال یک بار برگزار می‌شود، اما برخی اوقات بنا به دلایلی برگزاری آن به تعویق افتاده و یا زودتر انجام می‌پذیرد. سازمان‌های دولتی و غیر دولتی زیادی در کنفرانس بین‌المللی به عنوان ناظر شرکت می‌جویند. هر یک از هیأت‌های نمایندگی حاضر در کنفرانس بین‌المللی تنها دارای یک رأی هستند. زمان و مکان برگزاری کنفرانس بین‌المللی توسط کمیسیون دائمی مشخص می‌گردد، مگر آنکه در نشست قبلی کنفرانس در خصوص زمان و مکان نشست آتی کنفرانس تصمیم‌گیری شده باشد.

تمامی شرکت‌کنندگان در کنفرانس بین‌المللی باید به اصول بنیادین احترام بگذارند (۴۰). نمایندگان اعضا نهضت و نمایندگان دول عضو کنوانسیون‌های ژنو در راستای انجام مسئولیت‌های خود به موجب این کنوانسیون‌ها و حمایت از عملکرد نهضت در یک کنفرانس بین‌المللی نشست برگزار می‌کنند، ماده ۸ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر و بند ۳ ماده ۱ اساسنامه مزبور، همچنین به موجب بند ۱ ماده ۲ اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر و وفق بند ۱ ماده ۷ اساسنامه مزبور، دول عضو کنوانسیون‌های ژنو و اعضا نهضت، مطابق با کنوانسیون‌های ژنو، اساسنامه مزبور و قطع‌نامه‌های کنفرانس بین‌المللی همکاری می‌کنند.

به عنوان مثال طی قطع‌نامه صادرشده در بیست و ششمین کنفرانس بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر در سال ۱۹۹۵، گرسنگی‌دادن به جمعیت غیر نظامی در مخاصمات مسلحانه قویاً محکوم گردیده است و بر ممنوعیت گرسنگی‌دادن به عنوان یک روش جنگی تأکید شده است (۲۱).

همچنین در برنامه اقدام برای سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۳ میلادی مصوب بیست و هفتمین کنفرانس بین‌المللی اذعان شده است «دولت‌ها بر قواعد حقوق بین‌الملل بشردوستانه مبنی بر ممنوعیت گرسنگی‌دادن به غیر نظامیان به عنوان یک روش جنگی تأکید ورزند (۴۷) لازم به ذکر است عدم گرسنگی به جمعیت غیر نظامی در قطع‌نامه مجمع عمومی

(۴۸) که در خصوص وضعیت سوریه نیز موکداً این عمل را محکوم کرده است.»

۸- چالش‌های دسترسی به کمک بشردوستانه از منظر سازمان‌های غیر دولتی به ویژه کمیته بین‌المللی صلیب سرخ با عنایت به وضعیت کنونی افغانستان: با توجه به وضعیت کنونی افغانستان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در جهت ارسال کمک‌های بشردوستانه به آن کشور با چالش‌هایی رو به رو می‌باشد که بر این اساس، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در گزارشات خود، موانع دسترسی بشردوستانه را محدود نموده است (۱۰).

۸-۱. تهدیدات امنیتی مناطق نیازمند: حمله یا تهدید به توسل به زور علیه کارکنان، تأسیسات، ترابری و اموال بشردوستانه و همچنین خشونت علیه مجروحان و بیماران به یکی از موضوعات رایج در درگیری‌های مسلحانه و در عین حال مورد اغماض جهان تبدیل شده است. خشونت‌های ارتکاب‌یافته در افغانستان صدها نفر از دسترسی به بازیگران بشردوستانه در افغانستان محروم کرده است (۴۹).

پیش از این کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در سال ۲۰۰۸ تحقیقی در مورد تأثیر خشونت بر ارائه مراقبت‌های درمانی بهداشتی در ۱۶ کشوری که در آن حضور داشت. انجام داده است نتایج این تحقیق تصویری نگران‌کننده از ماهیت گسترده حمله به بیماران، کارکنان، تأسیسات و ترابری پزشکی علی‌رغم مصونیت آنان در حقوق بین‌الملل بشردوستانه به دست می‌دهد (۵۰). لازم به ذکر است نیمی از جمعیت افغانستان حدود ۱۸ میلیون نفر نیازمند کمک‌های بشردوستانه جهت زنده‌ماندن و معیشت هستند و نیمی از کودکان افغانستانی زیر ۵ سال در معرض خطر سوء‌تغذیه شدید قرار دارند (۵۱).

۸-۲. حمله به کارکنان کمک بشردوستانه: نیروهای کمک‌رسان به لحاظ شکل ظاهری، نوع پوشش و نوع ابزار و ماشین‌های مورد استفاده به راحتی قابل شناسایی هستند و علیرغم وجود قواعد متعدد بین‌المللی راجع به مصونیت این‌گونه افراد و محل استقرار ایشان یا اتومبیل‌ها و آمبولانس حامل آن‌ها، گزارش‌هایی حاکی از آن است که این افراد

می‌کنند، لذا به عنوان یک ایزار حمایتی در زمان مخاصمات مسلحانه، واحدهای خدمات پزشکی و کارکنان مذهبی نیروهای مسلح، بیمارستان‌های غیر نظامی، کارکنان پزشکی واحدها به رسمیت شناخته شده حق استفاده از علامت را دارند (۴۰).

به عبارت دیگر، عدم توجه به علائم حمایتی که در اینجا می‌توان خشونت علیه اموال پزشکی، غارت داروها و تجهیزات پزشکی نام برد، در موارد بسیاری نادری انگیزه این کار ممکن است به دست‌آوردن تجهیزات پزشکی برای هم‌زمان مجروحی باشد که از ترس دستگیری به مراکز درمانی رجوع نمی‌کنند. در سال ۲۰۰۳، بغداد شاهد غارت تأسیسات پزشکی و منابع در سطح بسیار وسیع بود، به گونه‌ای که کل نظام پزشکی این شهر مختل شد، بیمارستان‌ها تعطیل و افراد مجروح و در حال مرگ به حال خود رها شدند (۵۳).

خشونت علیه واحدهای پزشکی شامل بمباران، گلوله باران، غارت، ورود به زور، شلیک، محاصره یا هرگونه مداخله با استفاده از زور در کار تأسیسات درمانی بهداشتی «مانند قطع آب یا برق آن» است. حمله به تأسیسات پزشکی در طول خشونت‌های مسلحانه یا به صورت حمله عمدی به این اماکن به منظور محروم کردن طرف مقابل و طرفداران آن از کمک‌های پزشکی برای مجروحین می‌باشد و یا در جریان حمله‌ای عمدی، اما این بار به دلایل سیاسی، مذهبی یا قومیتی رخ می‌دهد. شایان ذکر است در درگیری‌های لیبی، سومالی، سرزمین‌های اشغالی و روندا شاهد ورود خسارت گسترده و شدید به تأسیسات پزشکی بوده‌ایم (۵۳).

در دیگر مواردی که تأسیسات پزشکی به منظور پیشبرد اهداف نظامی مورد استفاده قرار می‌گیرند، حیات خود را از دست داده و هدف حملات واقع می‌شوند. گزارش‌های رسیده از لیبی حاکی از آن بود که از بیمارستان «عجدابیه» برای پوشش دادن به تک‌تیراندازان استفاده می‌شد. همچنین حضور نیروهای نظامی در داخل تأسیسات بهداشتی جز در موارد وجود ضرورت‌های پزشکی، بر وضعیت مورد حمایت این اماکن خدشه وارد می‌کند. در کنگو و افغانستان، مردان مسلح یا

(کارکنان بشردوستانه علیرغم مصونیتشان مورد حمله قرار گرفته‌اند (۵۲). هر ساله هزاران نفر از کارکنان مراقبت‌های درمانی به طور عمد هدف خشونت قرار می‌گیرند و مجروحان و بیماران با محدودیت‌هایی در دسترسی به مراقبت پزشکی در مخاصمات مسلحانه مواجه می‌شوند.

خشونت علیه کارکنان بشردوستانه و به ویژه کارکنان پزشکی گاه به منظور دریافت پول در قبال آزادکردن کارکنان کمک و گاه به دلایل سیاسی یا مذهبی صورت می‌گیرد. این کارکنان در معرض خطرهای بسیاری قرار دارند. ممکن است به صورت مستقیم هدف حمله قرار گیرند، در بحبوحه آتش دو طرف گیر کنند و یا توسط مهمات منفجرنشده پراکنده آسیب ببینند.

به عنوان مثال بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۹، ۵۷ داوطلب نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر در حین کار جان خود را از دست داده‌اند (۵۳). این مسأله گویای این است که حتی کارکنان نهضت صلیب سرخ دارای علائم متمایزکننده، مصون از تعرض نباشند. در گزارش ارائه‌شده از طرف کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در سال ۲۰۱۱ در خصوص خشونت علیه کارکنان مراقبت‌های درمانی، ۶۵۵ مورد خشونت بین جولای سال ۲۰۰۸ تا دسامبر سال ۲۰۱۱ از طرف کمیته گزارش شده است که ۳۳ درصد آن توسط نیروهای امنیتی و ۳۶/۹ درصد توسط بازیگران غیر دولتی ارتکاب یافته است (۵۴).

در این میان خشونت علیه کارکنان پزشکی در افغانستان بسیار رایج است. قتل و آدم‌ربایی کارکنان مراقبت درمانی در افغانستان باعث شده است بسیاری از افراد پست خود را ترک کنند و افراد نیازمند از دریافت کمک محروم شوند (۴۶). به نظر می‌رسد بازبینی در ساختار و سازوکارهای امدادی و حمایت‌های بشردوستانه و همچنین ایجاد الزام جهت وضع مقرراتی بعضاً حمایتی برای بهینه‌سازی شرایط فعالیت بازیگران بشردوستانه در این حوزه ضروری باشد.

۳-۸. حمله به واحدها و اموال پزشکی: از آنجایی که علامت‌ها به دو صورت ابزار حمایتی و ابزار تشخیصی عمل

۸-۵. **حمله به بیماران و مجروحان:** حمله به مجروحان و بیماران می‌تواند منجر به کشتن، زخمی‌کردن، آزار دادن و ترساندن بیماران یا افراد نیازمند دسترسی به کمک‌های بهداشتی، ایجاد مانع یا مداخله در ارائه مراقبت‌ها در زمان مناسب، کوتاهی عمدی در کمک‌رسانی یا منع ارائه کمک، اعمال تبعیض در دسترسی به درمان یا کیفیت مراقبت‌ها و قطع مراقبت‌های درمانی می‌شود.^۷

مجروحان و بیماران با موانع متعددی برای دسترسی به خدمات مراقبت درمانی مواجه هستند، به عنوان مثال یکی از موانع اصلی دسترسی به تجهیزات مراقبت درمانی در افغانستان ناامنی نواحی نیازمند بوده است. فقدان تضمین‌های امنیتی در نواحی مانع از آن می‌شود که کارکنان مراقبت‌های درمانی جمعیت ملی و بسیاری از سازمان‌های کمک بین‌المللی، خدمات درمانی ارائه دهند. این امر باعث می‌شود مجروحان و بیماران مجبور شوند که مسافت‌های طولانی برای دسترسی به مراقبت درمانی طی کنند.

از طرف دیگر وجود میادین مین و خودروهای حامل مواد منفجره با اهداف حملات تروریستی و انتحاری در طول مسیر نیز مانع ایمنی مجروحان و بیماران می‌شود (۴۶). نگرانی دیگر، بازداشت مجروحان و بیماران و بیرون‌آوردن آن‌ها از تأسیسات بیمارستانی است، حتی در چنین مواردی مقام بازداشت‌کننده به موجب قانون ملزم است روند درمانی بازداشت‌شدگان را ادامه دهد، اما این مسأله در بسیاری از موارد مورد احترام قرار نمی‌گیرد (۱۰). از دیگر خشونت‌های اعمال‌شده علیه مجروحان و بیماران این است که در برخی موارد آن‌ها با تبعیض‌هایی در خصوص میزان دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی یا کیفیت این مراقبت‌ها مواجه هستند. با وجود آنکه اعمال چنین تبعیض‌هایی بر اساس حقوق بین‌الملل بشردوستانه، نام حقوق بشر و همچنین اخلاق پزشکی ممنوع است، اما گاه شاهدیم که کارکنان پزشکی به دلیل قومیت، مذهب یا وابستگی بیماران، از معالجه آنان خودداری کرده یا توجه و دقت کمتری به آنان دارند (۵۵).

یونیفرم‌پوش در تأسیسات پزشکی حضور دارند. مستند این مسأله تنها تصویر بی‌طرف تأسیسات پزشکی را مخدوش می‌سازد، بلکه همچنین تهدیدی به کارکنان پزشکی و مجروحان تحمیل می‌کند (۴۶).

۸-۴. **حمله به ترابری پزشکی:** در خصوص ترابری پزشکی همین مدعا کفایت که علاوه بر واحدهای خدمات پزشکی، وسایل حمل و نقل جمعیت‌های ملی و تمامی واحدها و ترابری‌های پزشکی غیر نظامی مصون بوده و حق استفاده از این علامت‌ها را دارند. خشونت علیه ترابری پزشکی شامل حمله، دزدی و مداخله در کار وسایل نقلیه پزشکی می‌شود. شمار زیاد حمله به وسایل نقلیه و سوءاستفاده روزافزون از آن برای حمله به دشمن را شاهد هستیم.

آمبولانس‌ها که در بحبوحه درگیری‌ها برای جمع‌آوری کمک‌رسانی به مجروحان در حال حرکت هستند، گاه به طور تصادفی یا عمدی مورد اصابت گلوله قرار می‌گیرند. سوءاستفاده از آمبولانس‌ها با نشان‌های حمایتی صلیب سرخ و هلال احمر با دیگر علائم متمایز چه برای فریب دشمن و چه به دلایل دیگر، بی‌طرفی نهادهای بشردوستانه را زیر سؤال می‌برد. طرف مقابل به این وسایل ظنین شده و در بهترین شرایط مانند سایر وسایل نقلیه آن را مورد بازرسی و کنترل قرار داده و در بدترین شرایط هدف حمله قرار می‌دهد، در هردوی این شرایط، امتیاز خاصی که برای این وسایل در نظر گرفته شده به وسیله آن‌ها جان انسان‌ها را در شرایط درگیری حفظ کند. برخی از حملات عمدی و خیلی از موانع و تأخیرهای ایجادشده برای آمبولانس‌ها در لیبی، سرزمین‌های اشغالی افغانستان به دلیل بی‌اعتمادی به آمبولانس‌ها بود که ریشه در سوءاستفاده از آن‌ها در گذشته داشت (۵۳). آمبولانس‌ها بر طرق مختلف ممکن است مورد سوءاستفاده قرار گیرند، زمانی که آمبولانس‌ها برای تسهیل یا محدودیت عملیات نظامی مورد استفاده قرار بگیرند. به عنوان مثال سلاح یا مبارزان را جا به جا کنند. حمایت خود را به موجب حقوق بین‌الملل بشردوستانه از دست می‌دهند.

این مسأله نیز حائز اهمیت است که در بسیاری از موارد بخش اعظم عدم امنیت و خشونت علیه مراقبت درمانی توسط بازیگران مسلح غیر دولتی ارتکاب می‌یابد. بنابراین تلاش‌ها می‌بایست صورت گیرد تا احترام بیشتری برای مراقبت‌های درمانی بی‌طرف قائل شوند و چنانچه دیدگاه‌های آن‌ها در اتخاذ راه حل‌های به کار گرفته شود، بسیار مفید واقع می‌شود (۵۳).

به نظر می‌رسد برای برون‌رفت از این چالش باید مسأله آموزش را دخیل نمود. به عبارت دیگر چنانچه مباحثی چون بی‌طرفی، بی‌غرضی، عدم تبعیض و مسائلی از این قبیل به درستی آموزش داده شود، به کارکنان پزشکی و درمانی کمتر شاهد این‌گونه بی‌عدالتی‌ها خواهیم بود که متولی این امر می‌تواند سازمان‌هایی چون کمیته بین‌المللی صلیب سرخ یا نهادهای وابسته به سازمان ملل متحد باشد، مانند یونسکو و... می‌باشد.

۶-۸. هماهنگی در امداد، محافظت و خدمات حمایتی: جامعه بین‌الملل در پاسخ به بحران‌های بشردوستانه با مسأله اساسی چگونگی نظارت و هماهنگی بر خدمات و منابع مواجه است. زیرا اگرچه پیشرفت سریع فناوری، ارتباطات را تسهیل نموده و منجر به استفاده بهینه از زمان و منابع شده است، اما هدف اصلی سازمان‌های بشردوستانه ارائه خدمات «مورد نیاز» قربانیان است (۵۶). تطبیق نیازها با منابع مستلزم هماهنگی است و در صورت فقدان هماهنگی‌های مورد نیاز تحقق این هدف با چالش‌های عدیده‌ای مواجه می‌شود. به عنوان مثال در سیل اخیر در کشور بنگلادش به دلیل ارزیابی نادرست کارشناس مربوطه میزان زیادی پتو در اختیار بنگلادشی‌ها قرار گرفت، این در حالی بود که افراد آسیب‌دیده در بنگلادش از گرمای شدیدی رنج می‌بردند.

هماهنگی می‌بایست واجد عناصری باشد، بدین‌صورت که مؤثر، کافی، سریع و قابل اتکا باشد. پروتکل اول الحاقی بر هماهنگی «مؤثر» بین‌المللی در اقدامات کمک‌رسانی اشعار دارد (بند ۵ ماده ۷۰ پروتکل اول الحاقی). کمیساریای دفاع از

حائز اهمیت است که به نظر می‌رسد دفتر هماهنگ‌کننده امور بشردوستانه سازمان ملل متحد (Ochoa) بتواند متولی این امر بوده و با ارزیابی درست از منابع مورد نیاز کشور آسیب‌دیده و ارائه خدمات با کیفیت از سایر کشورها این هماهنگی را به بهترین شکل ارائه نماید.

۷-۸. حملات انتحاری و تروریستی: ویژگی اصلی این حملات، ایراد صدمه به افراد عموماً غیر نظامی به صورت ناگهانی است. به عنوان مثال در عراق، در واقع با وضعیت موجود به قول هماهنگ‌کننده کمک‌های بشردوستانه در آن کشور، هیچ یک از امدادرسانان در هیچ مکان و زمانی احساس امنیت نمی‌کنند و هر لحظه امکان انفجار وجود دارد (۱۰). پرواضح است که در چنین اوضاع و احوالی عدم امنیت روانی است که باعث اختلال در هرگونه فعالیت می‌گردد. یکی از چالش‌های اصلی به ویژه در منطقه خاورمیانه استعداد ویژه آن در بروز عملیات انتحاری و تروریستی است (۱۰).

تمامی حقوق انتشار این اثر، متعلق به انجمن علمی حقوق پزشکی ایران است.

نتیجه‌گیری

در زمان بروز بحران‌های ساخت دست بشر اعم از مخاصمه مسلحانه یا سانحه طبیعی و یا حتی ایجاد و بروز بیماری، هر انسانی تعهد اخلاقی دارد به کمک انسان‌های نیازمند بشتابد. در این تعهد اخلاقی نه دین و مذهب تأثیری دارد، نه زبان و نژاد و نه تقاضا یا عدم تقاضای شخص نیازمند. تنها شرط لازم برای پدیدآمدن چنین تعهدی آن است که متناسب با نیاز فرد آسیب‌دیده تأمین نیاز کند، در این مقاله محقق در نظر دارد پیشنهاداتی در این خصوص مطرح نماید.

در خصوص مورد افغانستان دو دسته راهکار حقوقی پیشنهاد می‌گردد:

۱- راهکار حقوقی کوتاه‌مدت: کوتاه‌مدت بدین معنا که در صورتی که گروه طالبان حداقل‌های قواعد حقوق بشری را رعایت نماید و مستندات حقیقی وجود داشته باشد و تحت نظر یک ناظر بین‌المللی این امر تأیید گردد می‌توان آن را مورد شناسایی قرار داد و از این طریق امدادرسانی‌ها را به شکل قانونی و اصولی و از طریق سازمان‌های بین‌المللی و حتی سازمان‌های غیر دولتی به مردم آسیب دیده ارائه نمود.

۲- راهکار حقوقی بلندمدت: عبارتند از مداخله بشردوستانه تا آنجایی که تمامیت سرزمینی کشور افغانستان حفظ گردیده و سبب دخالت بیشتر دولت‌ها در وخیم‌شدن اوضاع نگردد. علیرغم وجود قوانین متعددی که در خصوص مخاصمات مسلحانه و سوانح طبیعی وجود دارد، به نظر می‌رسد در خصوص حوادث ساخت دست بشر که موضوعی گسترده‌تر بوده و تنها موارد فوق را شامل نمی‌شود، بلکه در سایر امور مانند محیط زیست، امور پزشکی نیز می‌تواند فجایع انسانی به بار آورد، لذا پیشنهاد می‌گردد قواعدی در این خصوص تدوین گردیده تا از این طریق بتوانیم از برخی فجایع محیطی و به ویژه انسانی جلوگیری به عمل آوریم.

در این راستا به نظر می‌رسد همکاری و مساعدت کشورهای در جهت تدوین و تنظیم چنین قوانینی بیش از پیش احساس می‌شود و در ابتدای امر این امر نیازمند ارزیابی و تقسیم‌بندی می‌باشد، به سخنی دیگر در ابتدا بایستی یک تقسیم‌بندی

جامع و کاملی از حوادث ساخت دست بشر ارائه گردیده و پس از آن ارزیابی نماییم که برای برون‌رفت از این چالش چه راه کارها و قواعدی را تنظیم نماییم که با تنظیم آن قواعد دست بشر را در ایجاد حوادث کوتاه‌تر نموده و اجازه ندهیم که حداقل بشر با دست‌درازی و تجاوز به محیط زیست و در جهت پیشرفت تکنولوژی و رفاه و آسایش خود دست به اقدامات غیر انسانی زند.

به عبارت دیگر دخالت بشر را در امور انسانی و بعضاً بشردوستانه تا جایی که به محیط زیست و حیات انسان‌ها و عدم آسیب‌رسانی به دیگران وارد می‌شود، باز بگذاریم و بیش از این اختیار ندهیم و در این خصوص قوانینی را تدوین نماییم تا از دخالت بیش از حد بشر در امور گفته‌شده جلوگیری به عمل آورده و در نتیجه از بروز فجایع انسانی در حوادث ساخت دست بشر پیشگیری نماییم که این امر نیازمند مساعدت و همکاری کشورها بوده و از آنجایی که حیاتی‌ترین، اساسی‌ترین و بنیادی‌ترین حق انسان‌ها حق حیات می‌باشد.

بدون شک نمی‌توان نسبت به آن غیر مسئولانه عمل نمود و بایستی آن را به صورت قوانین منظم درآورده و در عرصه بین‌المللی به تصویب رساند و از این طریق کشورها را در لزوم رعایت آن قواعد ملزم نمایند. در کل باید اعتراف نمود که جامعه بین‌المللی روز به روز در جهت حمایت از حقوق مسلم بشری گام برمی‌دارد و حساسیت ویژه‌ای در این خصوص نشان می‌دهد. اهمیت قضیه چنان است که کلیه اصول پذیرفت بین‌المللی مانند اصل عدم مداخله و اصل عدم توسل به زور را کم‌رنگ می‌کند.

سازمان ملل به عنوان تنها نهاد نماینده کل اعضای جامعه بین‌المللی باید در برابر این واقعیت سر تسلیم فرود آورده و در جهت منضبط و قانونی‌نمودن چنین مداخلاتی گام بردارد. بدیهی است امکانات لازم برای اعاده نظم بین‌المللی در اختیار سازمان‌های منطقه‌ای بزرگی همچون ناتو است که از قدرت نظامی قابل توجهی برخوردارند و توانایی توسل به قوای قهری خارج از محدوده منطقه‌ای خویش را نیز دارا هستند.

این واقعیت مسلم را باید پذیرفت و شاید بهترین راه جهت مقابله با چنین سازمان‌هایی و اهداف سیاسی آنان، تقویت

مخاصمات مسلحانه امروزه از نوع غیر بین‌المللی است که هم نقض‌های شدیدتر موازین حقوق بشردوستانه را موجب شده و هم اعمال ضمانت اجراهای بین‌المللی را با دشواری بیشتر مواجه ساخته است، البته حقوق بشردوستانه عرفی برای همه طرف‌های مخاصمه غیر بین‌المللی لازم‌الرعایه است، لیکن از آنجا که پایبندی به مقررات بشردوستانه از سوی طرف‌های مخاصمه به شدت محل تردید است، چگونگی وادار کردن آن‌ها به التزام عملی به قواعد بشردوستانه بیش از پیش به دغدغه مهم جامعه بین‌المللی بدل شده است.

تعهد به تضمین رعایت حقوق بین‌الملل بشردوستانه از قواعد عرفی لازم‌الرعایه این حوزه است که مضمون ماده ۱ مشترک کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو ۱۹۴۹ است و به موجب آن نه‌تنها هر طرف مخاصمه نسبت به رعایت قواعد بشردوستانه توسط گروه‌ها و افراد تحت کنترل و فرماندهی خود موظف است، بلکه هر دولت عضو غیر طرف مخاصمه نیز موظف به تضمین رعایت حقوق بشردوستانه از سوی طرف‌های درگیر است.

تأمل در ماهیت و مبنای این تعهد، با توجه به داده‌های قابل دستیابی در منابع، اسناد و رویه‌های بین‌المللی حاکی از آن است که چنین تعهدی در حقوق بین‌الملل بر اساس الگوی تعهدات ارگا آمنس (Erga Omnes) قابل توجیه به نظر می‌رسد. این در حالی است که اسلام با نگاهی بسیار ژرف به مسائل انسانی و بشردوستانه، به ویژه در شرایط اضطراری و ضرورت‌های ملی و بین‌المللی، همگان، به خصوص دولت اسلامی و مسلمانان را مکلف می‌کند تا علاوه بر پایبندی به اصول و قواعد انسان‌دوستانه، بر پایه اصولی همچون اصل یاری‌رسانی به ستم‌دیدگان، اصل تعاون و همکاری در امور نیک و پسندیده و خودداری از همکاری در کارهای ناپسند و اصل امر به معروف و نهی از منکر، نسبت به تضمین اجرای موازین حقوق بشردوستانه هرگونه اقدام و تلاش ممکن و مقتضی را به عمل آورند.

به نظر می‌رسد تبیین مبانی ارزشی، اصول اخلاقی و موازین فقهی حقوقی دین مبین اسلام که از خرد ناب و وحی الهی

سایر سازمان‌های منطقه‌ای در سایر نقاط جهان باشد. تهیه پیش‌نویس طرح توسط کمیسیون حقوق بین‌الملل در مورد حمایت از انسان‌ها در زمان وقوع سوانح طبیعی مغایرتی با سایر قواعد مسلم حقوق بین‌الملل و راه حل‌های موجود ندارد، چنانکه این پیش‌نویس محتاطانه هرگز نمی‌تواند مانع شورای امنیت از صدور قطع‌نامه‌ای بر اساس فصل هفتم برای الزام دولت مستنکف از دریافت کمک‌های انسان‌دوستانه به قبول این کمک‌ها باشد، چنانکه در جریان سانحه توفان برمه اگر مخالفت چین نبود، شاید چنین قطع‌نامه‌ای تصویب هم شده بود، از سوی دیگر، مجازات مرتکبان جنایات بین‌المللی از جمله جنایت علیه بشریت در محاکم کیفری بین‌المللی توسط پیش‌نویس طرح کمیسیون حقوق بین‌الملل ممنوع نشده است و این خود ضمانت اجرای محکمی برای الزام دولت‌ها به انجام اقدامات امدادی در سرزمینشان در موقع بروز سوانح طبیعی یا قبول کمک‌های امدادی سایرین است. در عین حال محتوای طرح کمیسیون راه را بر این تعبیر که در صورت استنکاف یک دولت از پذیرش کمک‌های بشردوستانه می‌توان علیه آن دولت متوسل به زور شد نیز پست و به عبارتی کمیسیون با این کار خود به حفظ صلح و امنیت بین‌المللی نیز کمک کرد. حقوق بین‌الملل به دلیل برخوردار نبودن از سامانه ضمانت اجراهای متمرکز و اجبارکننده، نظامی ناپایدار یا ناپایدارترین نظام حقوقی است.

در میان حوزه‌های مختلف این نظام حقوقی حقوق بشردوستانه ناپایدارترین آن‌هاست، به طوری که مسأله چگونگی تضمین قواعد و مقررات آن همچنان چالش اصلی این نظام حقوقی است، البته در این میان اگر مسائل حقوق بشردوستانه با صلح و امنیت بین‌المللی ارتباط پیدا کند، می‌تواند موضوع اقدامات قهری شورای امنیت واقع شده و سرنوشتی متفاوت پیدا کند که البته به تشخیص و اراده شورا که خود نهادی با ماهیت سیاسی است، بستگی تام خواهد داشت.

در غیر این صورت شانس برخورداری از ضمانت‌های مؤثر بسیار ناچیز به نظر می‌رسد. این در حالی است که اغلب

تشکر و قدردانی

ابراز نشده است.

تضاد منافع

نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافع احتمالی را در رابطه با تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله اعلام نکرده‌اند.

تأمین مالی

نویسندگان اظهار می‌نمایند که هیچ‌گونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر جنبه‌های اخلاقی مطالعه کتابخانه‌ای شامل اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

پی‌نوشت

1. The Secretary-General believes that the only solution to the conflict in Afghanistan is through an inclusive process of intra-Afghan negotiations. He encourages all political leaders to work together during this period leading to presidential elections and stresses the urgency of ensuring security across Afghanistan. SG/SM/19721, 3 September 2019. Press release/ subject: Inclusive Intra-Afghan Talks Only Solution to Conflict, Secretary-General Stresses, Strongly Condemning Attack in Kabul.

2. Linda Thomas-Greenfield (United States) said that in this uncertain and crucial period, the international community must speak clearly and with a unified voice. Attacks on Afghan civilians or civilian objects must stop and the human rights and fundamental freedoms of all Afghan citizens - especially women, girls and members of minority groups - must be respected. She said, adding that according to the World Food Program (WFP), more than 500 tons of aid is now being held up at Taliban-controlled border crossing. Available at: <http://www.un.org/SecretaryGeneral/meet/2019>.

نشأت گرفته و موافق فطرت آدمیان است و عرضه آن به نظام بین‌المللی حقوق بشردوستانه می‌تواند به غلبه بر چالش‌های این نظام به ویژه چالش ضمانت اجرا کمک کند.

در پایان به نظر می‌رسد دولت متبوع انسان‌های نیازمند در صورتی که خود نتوانند نیازهای آنان را تأمین کنند، موظف به مطالبه و پذیرش کمک دولت‌های دیگر می‌باشند. در نظام حقوق بین‌الملل دولت‌ها تعهد حقوقی به ارائه کمک‌های بشردوستانه ندارند. در این فقدان تعهد حقوقی تفاوتی میان وضعیت مخاصمه مسلحانه و فجایع حاصل از سوانح و حتی ساخت دست بشر وجود ندارد، اما دولت‌ها مطابق موازین حقوقی حق دارند با رعایت شرایطی کمک‌های بشردوستانه را به دولت نیازمند ارائه کنند.

با رعایت چند شرط مهم کمک‌هایی که دولت‌ها در وضعیت اضطراری پیشنهاد آن را به دولت مضطر ارائه می‌کنند، ماهیت بشردوستانه می‌یابد، قصد و نیت بشردوستی، عدم جانبداری، بی‌طرفی و استقلال در ارائه کمک‌ها شرایطی است که به آن وصف بشردوستانه می‌بخشد.

هدف اولیه حقوق بین‌الملل بشردوستانه، کاهش پیامدهای ناگوار و تلخ جنگ بود، اما همزمان با توسعه و تدوین حقوق بین‌الملل بر مبنای فردگرایی و حمایت بیشتر از افراد، مفهوم آن در جهت احترام به شأن و منزلت و کرامت والای بشر در میان مخاصمه و حتی بعد از آن و نیز مجازات ناقضین قواعد بنیادین و اساسی حقوق بین‌المللی بشردوستانه گسترش یافت و همان‌گونه که گذشت در نگاه کلی نظام حقوق بشر و حقوق بشردوستانه سیر تکاملی را سیر کرده‌اند، به گونه‌ای که قطع‌نامه‌هایی از این بحث به میزان زیادی و نسبتاً به طور رضایت‌بخشی در رعایت حقوق و تضمینات پذیرفته‌شده بین‌المللی کشیده و بلکه به ارتقای آن نیز کمک کرده‌اند.

مشارکت نویسندگان

مهرآسا محبی: نگارش و تدوین مقاله، جمع‌آوری و بررسی منابع.
کارن روحانی و رضا نصیری لاریمی: نظارت و بازبینی مقاله.
نویسندگان نسخه نهایی را مطالعه و تأیید نموده و مسئولیت پاسخگویی در قبال پژوهش را پذیرفته‌اند.

3. Such Schemes ,which may be undertaken either by States or by impartial humanitarian organizations such as the International Committee of the Red Cross shall consist in particular or of the provision of consignments of foodstuffs, medical supplies and clothing.

4. The role of the International Committee, in accordance with its Statutes, is in particular:

a) To maintain and disseminate the Fundamental Principles of the Movement, namely humanity ,impartiality, neutrality, independence, voluntary service, unity and universality.

b) To recognize any newly established or reconstituted National Society, which fulfills the conditions for recognition set out in Article 4 and to notify other National Societies of such recognition.

5. i) To bring help to victims of armed conflicts in accordance with the agreements concluded with the International Committee.

j) To assist the International Committee in the promotion and development of international humanitarian Law and collaborate with it in the dissemination of this law and of the Fundamental Principles of the Movement among the National Societies.

l) To carry out the mandates entrusted to it by the International Conference.

6. 31 st International Conference of the Red Cross and Red Crescent Health care in Danger: Respecting and Protecting Health care in Armed conflict and other situations of violence.

۷. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در پی حمله انتحاری یک آمبولانس در کابل، در آوریل سال ۲۰۱۱ به یک مرکز آموزشی پلیسی در افغانستان که دوازده نفر کشته و چندین نفر مجروح به همراه داشت، نقض حقوق بین‌الملل بشردوستانه را محکوم کرد.

References

1. Safaie SH. Interference in the internal affairs of other countries from the point of views of international law. *International Law Review an Academic Journal (Quarterly)*. 1988; 8(9): 5-40. [Persiann]
2. Available at: <http://www.schoolchalao.com/basic-education/show-results/human-made-disasters/introduction-of-human-made-disaster>.
3. Lindell MK, Carla SP. Assessing the Impact of Society on Natural Disasters. *Natural Hazards Review*. 2003; 4(4): 176-185.
4. Coleman L. Human frequency - caused a catastrophe in the twentieth century. *Journal of Probability and Crisis Management*. 2006; 14(1): 3-11.
5. Yazdani Shahrabaki A. International humanitarian law and the challenges of providing aid in armed conflicts. Tehran: Islamic Azad University; 2014. p.32.
6. Donan H. Solferino memories. Translated by Tavakoli ME. Tehran : Azhand Publications; 2009. p.32. [Persian]
7. Beigbeder Y. The Role and Status of International Humanitarian Volunteers and organizations: The Right and Duty to Humanitarian Assistance. Boston: Martinus Nijhoff Publishers; 1991. p.380.
8. Aminzadeh E. Human rights and international humanitarian law in Palestine. *Qom Higher Education Complex Magazine*. 2002; 4(12): 207-237. [Persian]
9. Amirarjmand A. Collection of international human rights documents. Tehran: Shahid Beheshti University Publisher; 2008. Vol.1 p.70. [Persian]
10. Mosaffa N. Challenges of humanitarian assistance in the Middle East. Tehran: Tehran University; 2006. p.33. [Persian]
11. A/RES/49/196, 10 March 1995. Situation of human rights in the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Republic of Croatia and the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro).
12. S/RES/757. Bosnia and Herzegovina. 1992.
13. S/RES/761. Bosnia and Herzegovina. 1992.
14. S/RES/787. Bosnia and Herzegovina. 1992.
15. Clause 7, Article.2 of the United Nations Charter.
16. S/RES/688. Iraq. 1991.
17. S/RES/794. Somalia. 1992.
18. Akhavan Zanjani D. Somalia crisis and the responsibility of the international community. *Journal of Political and Economic Information*. 1993; 69-70: 32-39. [Persian]
19. Dosvaldbak L. Implementation of international humanitarian law in future wars. Translated by Sharifi Tarazkuhi H. *Defense Policy*. 2000; 10(34): 83-106. [Persian]
20. Alizadeh S. Rights and duties of rescuers in international humanitarian law. Master Thesis. Qom: Mofid University; 2010. p.63.
21. Ghorbannia N. Obligation of States in Providing and Accepting Humanitarian Assistance. *Comparative Law*. 2015; 1(2): 21-44. [Persian]
22. Pilloud C, Sandoz Y, Swinarki C, Zimerman B. Commentary on the additional protocols of 8 June 1977 to the Geneva Conventions of 12 August 1949. Geneva: International Committee of the Red Cross, Martin-Nijhof; 1987. p.77.
23. Available at: <http://www.irdiplomacy.ir/fa/news/2006017>. [Persian]
24. Henkertz JM, Dosvaldbak L, Allerman C, Dorman K, Rolle B. Customary International Humanitarian Law. Ttranslated by International Affairs Office of the Judiciary of the Islamic Republic of Iran and International Committee Red Cross. Tehran: Majd Publications; 2012. p.318.
25. GA/11977 of 20 November 2018.
26. Available at: <https://www.iess.ir/fa/analysis/2803/>.
27. Beikzadeh E. The Role of Codification and Progressive Development of International Law. Tehran: Iranian Association for United Nations Studies; 2011. p.87.
28. Pashayi Khjehpasha M. Humanitarian aid in international law. 1st ed. Tehran: Sanjesh va Danesh Publications; 2017. p.103. [Persian]
29. Available at: <http://ww.who.org>.
30. Keliar Lekod A. International organizations from the beginning to today (international cooperation). Translated by Falsafi H. Tehran: Fakhte Publications; 1992. Vol.2 p.65. [Persian]
31. Ebrahimgol AR. Right to Food, a Prerequisite for Realization of other Rights. *International Law Review an Academic Journal (Quarterly)*. 2008; 25(39): 221-243. [Persian]
32. Momtaz J, Ranjabarian AH. International humanitarian law. 1st ed. Tehran: Mizan Publications; 2005. p.66. [Persian]

33. Available at: <http://www.mehrnews.com/news/Afghanistan/1400>.
34. Esfandyari CH, Mirabbasi SB. The Right to Food in Situation Armed Conflict under International Law. *The Judiciary Law Journal*. 2014; 78(88): 7-39. [Perian]
35. Spieker H. *The Right to Give and Receive Humanitarian Assistance. A Crosscut through Legal Issues Pertaining to Humanitarian*. New York: Springer; 2013. p.7-31.
36. Article.4 of statute of international movement of Red Cross and Red Crescent.
37. Available at: <http://www.UN.org/GA>. Report of the secretary General to the General Assembly , safety and security of Humanitarian Personnel and protection of United Nations personnel, 18 August 2008 UN Doc A/63/305. Para.10.
38. Mack M. *Increasing Response for International Humanitarian Law in Non-International Armed conflict*. Geneva: International Committee of the Red Cross; 2008. p.4.
39. Statutes of the International Red Cross and Red Crescent movement, Adopted by the 25 the International Conference of the Red Cross at Geneva in 1986, Armed in 1995 and 2006.
40. *Get acquaintance with the international Red Cross and Red Crescent movement*. 2nd ed. Tehran: Helal institute of scientific and applied higher education of Iran; 2013. p.3.
41. Lindblom AK. *Non-Governmental organizations in International Law*. 1st ed. New York: Cambridge University Press; 2005. p.70.
42. Statute of the International Committee of the Red Cross. Available at: <http://www.icrc.org/eng/resources/documents/misc/icrc-statutes-08053htm>. Last Visited June 9, 2014.
43. Sturges WA. Legal Statutes of the Red Cross. *Michigan Law Review*. 1957; 56(1): 1-32.
44. Henckaerts JM, Doswald B. *Commentary International Humanitarian Law: A response to US comments*. Published Online by Cambridge University Press; 2007. p.473-488.
45. A/RES/71/129, 8 December 2016, on safety and security of humanitarian personnel and protection of United Nations personnel.
46. Al-Zabih AM. *Safety of humanitarian Aid Workers in Time of Armed Conflict: A Critical Legal Analysis*. Kuala Lumpur: University of Utara of Malaysia; 2010. p.35.
47. 27th International Conference of the Red cross and Red crescent Geneva, 31 Oct- 6 Nov 1991 Res I, Annex 2plan of Action for the years 2000-03, Actions proposed for final goal 1. Available at: <http://www.Icrc.org/Eng/resources/documents/misc/57jq7v.htm>. Last Visited June 15, 2014.
48. A/RES/72/191, 19 December 2017, Situation of human rights in the Syrian Arab Republic.
49. Tery F. *Violence against health care: Insights from Afghanistan, Somalia and the Democratic Republic of the Congo*. *International Review of the Red Cross*. 2013; 95(889): 23-39.
50. Available at: <http://www.Icrc.org/Eng/what-we-do/safeguarding-health-care/solution/2013-04-26-heid-expert-consultations.htm>. Last Visited August 28, 2014.
51. Available at: <http://www.un.org/secretaryGeneral/HumanitarianissuesAfghanistan>.
52. Mohebbi M. *Challenges of international humanitarian assistance*. *Iranian Diplomacy*. 2021; Cod: 2006017.
53. 31th International Conference of the Red Cross and Red Crescent, *Health care in Danger, Respecting and protecting health care in Armed conflict and other situations of violence* opcit. 28 November -1 December, 2011. p.12.
54. Watson M. *Violent attacks on health care workers a growing problem*. 2013. Available at: http://www.upmccbn.org/report_archive/2013/cbnreport-09132013.
55. *International Committee of the Red Cross Health care-in danger*. Geneva: *The Responsibilities of Health care personnel working in armed conflict and the Emergencies*; 2012. p.39.
56. Leaning J, Briggs SM, Chen LC. *Humanitarian Crises: The Medical and Public Health Response*. 15th ed. Cambridge: Harvard University Press; 2006. p.274.
57. United Nations. *Report of the Commissioner-General of the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East-Programme Budget 2018-19*. New York: United Nations Publications; 2017. p.28.